

Rozenbulletin

Periodieke uitgave van de Nederlandse Rozenvereniging

Gouden Roos van Den Haag 2018: R. 'Groei & Bloei', Marco Braun NL

foto: Belle Epoque

NIEUW
Mest
op maat

Voor elke grondsoort en elk jaargetij een eigen mest. Ook voor úw rozen hebben wij de juiste oplossing!

Keuze uit ruim 1.400 soorten 100% biologisch geteelde rozen

Verzending door heel Nederland op pot en kale wortel

de Bierkreek

BIOLOGISCHE ROZENKWEKERIJ

Zevenhofstedenstraat 9 4515 RK IJzendijke ☎ 06 - 129 050 85
 ✉ info@bierkreek.nl 🌐 www.bierkreek.nl

Belle Epoque Rozenkwekerij

Voor nieuwe, ouderwetse en zeldzame rozen

Meer dan 1500 soorten rozen leverbaar! Zoekt u een speciale roos, laat het ons weten. Grote kans dat deze leverbaar is, of wij kunnen een passende vervanger leveren.

Bestellen kan het gehele jaar via www.belle-epoque.nl

Levering uit de volle grond van november tot en met april. Postorder levering mogelijk. Afhalen uitsluitend op bestelling.

De assortimentstuinen van Belle Epoque zijn in de maanden mei, juni, juli, augustus en september dagelijks geopend.

Op ons containerveld hebben wij een ruime sortering rozen in pot voor u klaar staan. Verkoop van rozen in container van: maandag t/m vrijdag van 8.00 uur tot en met 16.00 uur. In het weekend gesloten.

Oosteinderweg 489, 1432 BJ Aalsmeer Tel 0297-342546 Fax 0297-340597 e-mail: info@belle-epoque.nl

In dit nummer de volgende artikelen:

5 Nieuwjaarsbijeenkomst

6 Op ontdekkingsstocht door Denemarken

11 A fairytale of roses

15 Het 58ste Internationale Rozenconours van Den Haag

20 Roses Nouvelles de la Ville du Roeux

22 Ilonka, vrouw van de Hongaarse veredelaar Gergely Márk, overleden

23 Rosarium Vondelpark 1958 te Amsterdam vierde het 60-jarig jubileum

25 Rozennamen

26 Wageningse onderzoekers ontrafelen geheimen van de roos

25 Franse rozen op de Krim

TUINCENTRUM
LOTTUM

Rozen- en tuinplantenspecialist Tuincentrum LOTTUM
Grubbenvorsterweg 26 • 5973 NB Lottum • Tel. 077 - 4631674 • Fax 077 - 4632971
info@tuincentrumlottum.nl • www.tuincentrumlottum.nl

Rozen- en tuinplantenspecialist Tuincentrum Lottum:
Rozencentrum in Rozendorp Lottum, Klimrozen, ramblers, Engelse rozen,
moderne rozen, ouderwetse rozen, minirozen, bodembedekkende rozen etc.

Ruim 950 soorten volle grond (okt. - april), vanaf mei ruim 450 soorten in pot.
Assortimentslijst op aanvraag. Ook andere tuinplanten in groot assortiment.
Beslist de moeite waard.

Ben je op zoek naar een persoonlijk sieraad?
Wil je het rozenvereniging logo of je favoriete bloem in goud of zilver?

Dat kan bij Nic'S ontwerpen!
Nu weer via een winkel in 's-Hertogenbosch verkrijgbaar!

Voor meer informatie ga naar:
NicolleStevens.nl/sieraden-op-thema/

Wie gaan Leny Franken en Kees Mirande vervangen?

Het bestuur van de Nederlandse Rozenvereniging zoekt mensen die Leny en Kees kunnen en willen vervangen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering in maart 2019 zullen zij zich niet meer beschikbaar stellen voor een nieuwe termijn van vier jaar.

Hieronder de werkzaamheden van de penningmeester.

Tijdens het lopende jaar: het vastleggen van de mutaties in het boekhoudprogramma, het opstellen van rapporten en verslag uitbrengen over de financiële voortgang aan het bestuur.

Aan het eind van het jaar: het opstellen van het financieel verslag van het voorbije jaar en een begroting opstellen voor het komende jaar.

Lidmaatschappen aanmaken voor de nieuwe leden en facturen voor de jaarlijkse contributie en voor de adverteerders. De penningmeester maakt incassobestanden aan en stuurt deze naar de bank.

Daarnaast houdt hij of zij contact met de secretaris over de bijdragen en betalingen van de deelnemers aan de bijeenkomsten. Evenzo met de organisator van de excursies.

Om de genoemde werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren is het nodig dat de nieuwe penningmeester enige kennis heeft van het verwerken van financiële administraties met een boekhoudprogramma.

Kennis van Excel is nodig voor het opstellen van rapporten en de begroting en kennis van Word voor het maken van facturen en betalingsherinneringen.

Er wordt gewerkt met een boekhoudprogramma dat gekoppeld is aan het ledenbestand en aan de bank.

Kees Mirande verzorgt de jaarlijkse buitenlandse reis en de coördinatie van de binnenlandse dagexcursies.

Dit in samenwerking met de excursiecommissie binnenland. Kees zal pas afscheid nemen als bestuurslid na de laatste buitenlandse reis in 2019. De buitenlandse reis (zomer 2020) zal door het nieuwe lid georganiseerd worden. Het reisplan hiervoor moet op 1 december 2019 klaar zijn.

Wanneer u interesse heeft in één van beide functies kunt u zich melden bij Kitty Karis, secretaris@rozenvereniging.nl of via 06 53804428.

Nieuwjaarsbijeenkomst

De Nieuwjaarsbijeenkomst wordt op zaterdag 12 januari 2019 gehouden in Brasserie Berlage. President Kennedylaan 1 Den Haag. Brasserie Berlage is gelegen achter museum MUSEON, Stadhouderslaan 37, 2517 HV Den Haag. De ingang naar Brasserie Berlage is via het Museon. Na de ingang links voor u de trap af en recht voor u ziet u brasserie Berlage. <http://www.brasserieberlage.nl>

Hoe ziet het programma er uit:

De opzet van deze Nieuwjaarsbijeenkomst is anders dan voorgaande jaren. We beginnen om 11.00 uur feestelijk met bubbels, oliebollen en appelflappen om het nieuwe jaar in te luiden. Natuurlijk zijn er ook non-alcoholische drankjes.

Om 12.30 uur: Nieuwjaarstoespraak van onze voorzitter, Dick Schenk.

Daarna gaan we lunchen en wie na de lunch nog wil blijven kan op eigen gelegenheid één van de volgende musea bezoeken:

In het **Fotomuseum** www.fotomuseumdenhaag.nl kunt u deze tentoonstellingen zien:

- **Sequence**
Een fototentoonstelling van Klaus Baumgärtner. Klaus Baumgärtner werd gefascineerd door 'dingen'.
- **Generation Wealth**
Een fototentoonstelling van Lauren Greenfield. Hoe ben je echt? En wat hebben gouden handtassen en glimmende sportauto's daarmee te maken?

In het **Haags Gemeentemuseum**

www.gemeentemuseum.nl kunt u kiezen uit deze tentoonstellingen:

- **Glans en Geluk**
Islamitische kunst uit de periode 900-1900.
- **Expressionisme en devotie** Alexej von Jawlensky.
Eén van de belangrijkste expressionisten.
- **Bloem en Dier**
Marc Mulders. In zijn haast abstracte olieverfschilderijen volgt hij de loop van de natuur om hem heen.

Het **Museon**, www.museon.nl

- **Groene Camera**, natuurfotografie in de Lage Landen

Het **Omniversum**, www.omniversum.nl

Kijk op de website van het Omniversum wat er die dag te doen is.

Al deze musea liggen op een rij aan de Stadhouderslaan waar u ook kunt parkeren. Het Museon heeft beperkt parkeerruimte, maar u kunt ook parkeren in de parkeergarage van het Marriott Hotel aan de Pres. Kennedylaan. LET OP: Overall in Den Haag is het betaald parkeren.

De kosten voor deze Nieuwjaarsbijeenkomst bedragen € 26,- p.p.

U kunt zich tot 5 januari 2019 aanmelden bij Kitty Karis, via secretaris@rozenvereniging.nl onder vermelding van uw lidnummer en het aantal personen, of via het telefoonnummer 06 53804428.

De kosten maakt u over op rekening NL90 INGB 0001 3452 45 t.n.v. Nederlandse Rozenvereniging eveneens onder vermelding van uw lidnummer en het aantal personen. In verband met de lunch is uw aanmelding pas definitief wanneer uw betaling vóór 7 januari 2019 is ontvangen.

Ingang Museon

Brasserie Berlage

Op ontdekkingstocht door Denemarken, 22 tot 27 juni 2018

Tekst en foto's: Netty Verdouw

De rozentuinen van Denemarken zijn voor de meeste rozenliefhebbers nog onbekend terrein. Nieuwsgierig geworden door de aankondiging van de verschillende tours op de website van de World Federation of Rose Societies, schreef ik mij in voor de 6-daagse pretour van de World Rose Convention. Volgens het aangekondigde programma zou er een rondreis over de verschillende eilanden gemaakt worden met bezoek aan mooie (rozen)tuinen en aandacht voor de geschiedenis en het landschap. (foto 1) Zo gebeurde het, dat op de dag dat de zomer officieel begon ik met Dick en Lies Schenk als afgevaardigden van de Nederlandse Rozenvereniging richting Kopenhagen vloog. Na de tour zouden we ook nog een paar dagen deelnemen aan de internationale conventie. Pre en after tours worden altijd georganiseerd van enkele dagen tot een week om de deelnemers vanuit de hele wereld kennis te laten maken met de cultuur en natuur van het gastland. Wat we zoal gezien en beleefd hebben, is te lezen in onderstaand verslag. Uiteraard ontbreken daarbij niet de diverse rozen, die mij onderweg zijn opgevallen. De tour werd begeleid door leden van de Deense Rozenvereniging, wat een hele klus moet zijn geweest met zo'n uitgebreid programma.

22 juni

De eerste dag, die startte in Kopenhagen, stond in het teken van de Deense rozenkwekers. Na uitreiking van het programmaboekje vertrokken we met twee grote volle bussen richting Løve voor een bezoek aan de rozenkwekerij van **Torben Thim**. Een kwekerij die ooit gestart is door de legendarische Valdemar Petersen (1901-1986), groot liefhebber van historische geurende rozen. Hij werkte bijna 50 jaar aan het verzamelen, testen en verbeteren van oude soorten. Vooral rozen van rond 1800 hadden zijn belangstelling. Zijn verzameling bestond op het laatst uit meer dan 700 verschillende variëteiten van overal uit Europa. In 1984, toen deze bijzonder waardevolle collectie dreigde te verdwijnen, heeft "The Foundation of Trees and Environment" een groot deel overgeplaatst naar een park dat onder hun beheer valt, Gerlevparken. Dit park zou worden bezocht tijdens één van de conventie-dagen. De kwekerij is overgenomen door Thorben Thim, die verder is gegaan met het verzamelen van bijzondere historische rozensoorten. Thorben zelf ontving ons en hield een welkomstpraatje. Bovendien vertelde hij iets over zijn nieuwe boek, dat ging over de historie van de roos in Denemarken. Hoewel de tuin een wat verwilderde aanblik gaf, waren er veel oude rozensoorten te bewonderen. *Rosa 'Evangeline'* (1906), een wichuranambler, die net

Foto 1. Kaartje pretour door Denemarken (rode lijn)

buiten de kas stond trok wel bijzonder veel aandacht (foto 2). Voor het volgende bezoek verlieten we het eiland Seeland en reden over de spectaculaire Grote Beltbrug naar Broby op Funen voor een kort bezoekje aan **Poulsen Roses** (foto 3). In Broby staan de kassen waar de hybridisatie van nieuwe rozen plaatsvindt en waar deze getest worden. Het echtpaar Mogens en Pernille Olesen, de huidige eigenaren, heette iedereen welkom en vertelden iets over hun bedrijf. Pernille is een nazaat van de oprichter van het bedrijf, Dorus Theus Poulsen, die begin 1900 met rozen kweken en veredelen begon. Tegenwoordig produceert of verkoopt het bedrijf zelf geen rozen meer, maar worden hun rozen en clematissen alleen onder licentie gekweekt. Ongeveer 30 miljoen rozen en 2 miljoen clematissen worden er jaarlijks wereldwijd geproduceerd en verkocht in meer dan 60

Foto 2. *R. 'Evangeline'*, wichurana rambler, Walsh 1906

Foto 3. Poulsen Roses, Broby

landen. Dat betekent dat meer dan 50% van alle rozen, die wereldwijd verkocht worden Poulsen rozen zijn. Helaas kregen we geen toegang tot de "kraamkamers" van het bedrijf, wel konden we korte tijd een aantal testplanten die buiten stonden bekijken. Een beetje teleurstellend was dat toch wel!

Een goedmakertje was het ongeplande bezoek daarna aan Harley en Rosa Eskelund van **Roses Forever** in Faaborg. We werden in hun privétuin ontvangen met een glaasje champagne versierd met een eetbaar roosje uit hun collectie. Er moest een nieuwe roos gedoopt worden door de voorzitter van de Deense Rozenvereniging, Inger Schierning. Een verrassing, de roos kreeg haar naam: 'Inger Forever'. (foto 4) Roses Forever heeft een eigen concept "Plant'n'Relax" waaronder zij een serie tuinrozen hebben ondergebracht, die vooral gekweekt worden op gezondheid. Ook hebben zij een lijn met potroosjes, "Infinity" genaamd. In hun privétuin stond een groot aantal rozen uit hun eigen collecties. Voor het laatste bezoek van die dag maakten we gebruik van de veerboot, die ons naar het kleine eilandje Åls bracht. Daar bezochten we **Hyldbjerggaard**, een overweldigende rozentuin rondom een boerderij, eigendom van Ejnar Jorgensen. Een echte verzamelaar met 440 verschillende variëteiten inclusief een collectie wilde en rugosarozen. Mijn oog viel op *Rosa rugosa* 'Pink Grootendorst' (1923), een zeer speciale, dubbelgefranjeerde, roze roos. (foto 5). Als bonus mocht je nog een kijkje nemen in zijn privé museum met tuinantiquiteiten achter de boerderij. De dag werd afgesloten met een traditionele Deense warme maaltijd verzorgd door vrijwilligers van het eiland Åls. De overnachting was in een hotel in de buurt van Sønderborg.

Foto 5. *Rosa rugosa* 'Pink Grootendorst', Grootendorst NL 1923

Foto 4. Rozendoop R. 'Inger Forever'

23 juni

Åls bleek een eilandje van tuinliefhebbers. Er is een actieve afdeling van de Deense Rozenvereniging, waarvan we van twee leden hun grote rozentuin mochten bezoeken. De eerste tuin in Augustenborg was van een vrouw met een enorme rozenpassie, **Marianne Renner**. Een romantisch paradijs noemt zij haar tuin, waar 700 verschillende rozen weelderig mogen tieren. Daarnaast gelukkig ook borders met vaste planten, die voor nog meer kleur en sfeer in de tuin zorgen. De vele hoekjes en paadjes gaven deze grote tuin toch een intiem karakter. (foto 6) De tweede tuin in Tveranger was van een hovenier, **Lars Bengtson** en dat was te zien. Voor de oude boerderij waren tuinkamers gecreëerd omzoomd door hagen en een prachtige moestuin, maar ook mooie doorkijkjes op het akkerland achter de tuin. De standers van de klimrozen waren op een hele fraaie wijze met wilgentenen omzoomd (foto 7). In deze tuin werd ik verliefd op *Rosa Raubritter* (1936), met zijn dubbele, ronde, lichtroze en sterk geurende bloemen. (foto 8) Na de lunch reden we naar **Gråsten Slot** in Gråsten (Jutland), het zomerpaleis van koningin Margrethe II. De koninklijke familie schijnt dol op rozen te zijn en heeft bij alle vier de zomerpaleizen een uitgebreide rozentuin. De tuin bij Gråsten was vrij toegankelijk en had meer de grootte van een park dan een tuin. De borders met gemengde beplanting, het vijvergedeelte en een verdiepte rozentuin waren de aandachtstrekkers. (foto 9) Het dagprogramma was toen nog niet afgelopen. Het laatste bezoek was aan **Christansfeld**, een Moravische kerknederzetting die sinds 2015 op de Werelderfgoedlijst staat. In de bus op weg er naar toe werden we getraakteerd op de beroemde

Foto 6. Rozentuin Marianne Renner

Foto 7. Rozenstandaard met wilgentenen rand

Foto 8. *Rosa macrantha* 'Raubritter', Kordes 1936

Foto 9. Verdiepte rozentuin Gråsten Slot

honingcake, die al net zolang bestaat als Christiansfeld zelf. Overnachting en diner in het mooi aan het water gelegen hotel Koldingfjord in Kolding. 's Avonds was er op het strandje voor het hotel een groot vreugdevuur vanwege het Midzomerfeest, ook wel "Sankt Hans aften" genoemd.

24 juni

Deze dag startte met een bezoek en rondleiding in het oudste stadje van Denemarken, **Ribe**, gelegen aan de westkust van Jutland. Ooit was op deze plek de marktplaats van de Vikingen en de Friezen in 710 n. Chr. De rondleiding voerde ons door middeleeuwse straten met vakwerkhuisen, waar menige gevel was versierd met een klimroos. (foto 10) We eindigden bij de bijzondere Romaanse Domkerk uit 1117. (foto 11) Na de lunch vertrokken we naar de privétuin van **Birthe en Ernst Jensen**, die net buiten Ribe lag. Een relatief kleine tuin met gemengde borders waar veel verschillende soorten rozen in stonden. Birthe & Ernst hadden ook een eigen roos! (foto 12). De tweede tuin die we bezochten, van **Lilian en Jens Peders**, lag in Skønager. Een boerderijtuin met tuinkamers rondom het huis en aan de voorkant een weids uitzicht op Ribe. De Engels aandoende borders gaven een kleurrijk beeld en de rozen bloeiden uitbundig. Hier ontdekte ik de fantastisch geurende floribunda roos, genaamd *Rosa* 'Odyssey' (2001). (foto 13) Daarna reden de bussen naar de **Kammerslussen**, de grote sluis aan de rand van het Nationaal Park de Waddenzee. (foto 14) Je kon hier een

Foto 11. Romaanse Domkerk (1117) in Ribe

Foto 10. Ribe

Foto 12. Birthe & Ernst roos, eigen kweek

Foto 13. *R. Odyssey* ('FRAnski'), Frank Cowlshaw 2001

beetje rondwandelen, voordat het diner werd geserveerd in het nabijgelegen restaurant.

25 juni

Na een vroeg ontbijt stond er een bezoek aan de **Geografisk Have** in Kolding op het programma, dat sinds 2015 een WFRS Garden of Excellence is. Het is een botanische tuin, waarvan de verschillende rozentuinen een onderdeel zijn. Zoveel mooie bloeiende rozen in alle soorten en maten bij elkaar maken een mens stil. (foto 15) Dan kan je alleen maar genieten! Twee rozen die mijn bijzondere aandacht trokken, waren een rijkbloeiende en bodembedekkende, rozerode miniatuurroos met enkele bloemen, *Rosa* 'Tommelise' KORTenay. (foto 16) Een goede roos voor randbeplanting. En de andere roos *Rosa* 'Menja' (1960), was een roos van Valdemar Petersen. Een geurende Moschata, verkleurend van roze naar lichtroze en veel kleine roosjes die in grote clusters van

enkele bloemetjes bloeien. (foto 17) Een opvallende verschijning! Na dit rozengeweld reed de bus door naar **Trappendal**, de oude okergele boerderij (1845) met rozentuin van Gunnar Krag en Jens Otto Petersen (vicevoorzitter van de Deense Rozenvereniging). Duidelijk aanwezig waren de vele ramblers en klimrozen aan de zijanten van de boerderij, geleid in bomen en over grote constructies in de tuin. (foto 18). En dan door naar letterlijk hét hoogtepunt van de dag, **Skamlingsbanken**, een grote heuvel 113 meter boven zeeniveau gelegen.

Foto 14. Kammerlussens, Nationaal Park Waddenzee

Wat een uitzicht! (foto 19) Het restaurant serveerde ons een heerlijke lunch. De middag werd besteed aan een bezoek van het museum van **Koldinghus**, gevestigd in het laatste koninklijke kasteel van Jutland. Er was een speciale tentoonstelling van 750 jaar koninklijke kroonjuwelen.

26 juni

Een bezoek aan Denemarken kan niet zonder iets te horen of te zien over de geschiedenis van de Vikingen. De dag begon daarom deze keer bij de historische plaats **Jelling**. Gidsen stonden klaar om ons de grote runenstenen uit de 10e eeuw te tonen en iets te vertellen over de eerste Vikingkoningen, de grafheuvels en de kerk, die allen op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO staan. (foto 20) De tour ging verder naar de **rozenkwekerij "Rosenposten" van Knud Pedersen** in Harlev. Een zeer uitgebreide en goed gesorteerde rozenkwekerij, waarvan vele soorten ook in de moerbedden te bekijken waren. (foto 21) Knud is gespecialiseerd in het hybridiseren van winterharde rozensoorten, die met name de kou en ijzige wind kunnen verdragen. Hier vond opnieuw een verrassingsdoop plaats van een *Rosa spinosissima*, ook wel Schotse- of duinroos genoemd, die werd opgedragen aan Peter Boyd. Natuurlijk vloeide de champagne weer rijkelijk en gingen we meteen maar verder met de lunch. Na dit aangenaam verpozen voerde de reis ons naar een ander zomerpaleis van de Deense koningin, **Marselisborg Palace** in Aarhus. In de paleistuinen stond een unieke col-

Foto 16. R. Tommelise ('KORtenay'), Kordes

Foto 15. Rozentuin Geografisk Have, Kolding

lectie historische rozen, die de koningin in het midden van de jaren 70 had gekregen alsmede een collectie sculpturen. Deze waren voor een groot deel door de in het voorjaar overleden prins Henrik ontworpen, die net als koningin Margrethe heel artistiek was. (foto 22) Deze laatste nacht van de tour sliepen we in het centrum van **Aarhus**, waar we op eigen gelegenheid de stad nog een beetje konden verkennen. Aarhus heeft een gezellig historisch centrum, Den Gamble By, met veel verschillende restaurants en terrasjes.

27 juni

De laatste dag begon met een bezoek aan twee privétuinen in Aarhus. De eerste was **Kollerup Manor**, eigendom van de Selsau-Mark familie. Een zeer bijzonder huis, dat is gebouwd op de resten van een oud Vikingfort. Het huis is door de jaren heen volledig gerestaureerd en deels herbouwd. Pia, de eigenaresse showde trots haar zelf ontworpen interieur, die een mix van antiek en modern was. De grote achtertuin deed Engels aan met borders in terrasvorm en een glad geschoren grasveld. (foto 23) Bij de tweede privétuin kregen we strenge instructies van de eigenaar **Claus Dalby**, die in Denemarken bekend is als tv-presentator van een tuinprogramma en boeken schrijft over tuinieren. (foto 24) De grote siertuin rondom het huis was verdeeld in tuinkamers en stond bomvol met allerlei soorten planten en planten in potten, meer een "working garden". Het grote witte huis werd vergezeld door verschillende

Foto 17. R. 'Menja', moschatahybride, Petersen 1960

Foto 18. Boerderij Trappendal

Foto 19. Uitzicht vanaf Skammelingsbanken

eveneens witte kassen, waar je doorheen kon lopen. Hoewel er zeker ook mooie plantcombinaties te zien waren, was het moeilijk om een goed overzicht van deze tuin te krijgen. Het werd tijd voor de terugreis naar Kopenhagen. De bus reed naar de ferry, waarop wij gedurende de overtocht ook de lunch gebruikten. Daarna nog een rit terug naar het Tivoli Congresscentrum van waar een ieder zijn eigen weg ging. Een einde aan een intense, maar prachtige ontdekkingsstocht door Denemarken!

De tour heeft alle verwachtingen zeker waargemaakt. Met zo'n internationaal gezelschap op reis zijn is op zich al een hele belevenis. Elementen zoals het Deense open landschap, de historie en de (rozen)tuinen met hun vriendelijke, bescheiden

eigenaren zijn ruimschoots aan bod gekomen. Denemarken is bovendien een prettig land om doorheen te reizen, schoon, ruimtelijk en dun bevolkt. Een land om misschien nog eens naar terug te keren met Nederlandse rozenliefhebbers?

Foto 20. UNESCO site Jelling

Foto 21. Rozenbloemstuk bij kwekerij Rosenposten van Knud Pedersen

Foto 22. Rozentuin bij Marselisborg Palace

Foto 23. Kollerup Manor

Foto 24. Tuin van Claus Dalby

A fairytale of roses

Tekst en foto's: Marga Verwer

In juni van dit jaar reisden meer dan 600 rozenliefhebbers naar de hoofdstad van Denemarken, om daar, in 'Wonderful Copenhagen', een rozenconventie bij te wonen. Elke drie jaar wordt er onder auspiciën van de WFRS een wereldconventie georganiseerd, en deze keer wel een heel speciale. De voorzitter van de Deense rozenvereniging, Inger Schierning, had de eer en de uitdaging om de gelijktijdige viering van het 50-jarige jubileum van de WFRS en het 25-jarig jubileum van de Deense Rozenvereniging te organiseren.

Op 27 juni reisden ondergetekende en een aantal goede rozenvrienden af naar Kopenhagen, met het vooruitzicht op een zevental overlappende maar tevens interessante dagen. Daarom werd de eerste dag van het verblijf benut voor ontspanning en voorbereiding. Bij een conventie horen naast een paar uitstapjes, een groot aantal lezingen en vergaderingen. Dat begon op donderdag, nog voor de opening van de conventie.

Vergaderingen donderdag 28 juni

Als afgevaardigde van de Nederlandse Rozenvereniging woonde ik 's middags de vergadering van de publicaties en die van de prijzen bij. Publicaties gaan voornamelijk over de website en de nieuwsbrief die een aantal malen per jaar door de WFRS digitaal uitgebracht wordt. De prijzen betreffen de awards die mooie rozentuinen en boeken kunnen winnen, zoals het Westbroekpark in Den Haag die in 2006 heeft ontvangen: de 'Garden of Excellence' award. Die tuinen en boeken moeten dan wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. De tuinen werden met behulp van videopresentaties voorgesteld aan de vergadering, de boeken werden getoond. Daarna volgde een schriftelijke stemming, maar de uitslag hiervan werd niet bekendgemaakt. De dag werd afsloten met een Meet & Greet in het stadhuis. De perfecte gelegenheid om bekenden te groeten, en om nieuwe rozenvrienden te ontmoeten, in een prachtige omgeving.

Officiële opening vrijdag 29 juni

De officiële opening was in dezelfde imposante hal van het stadhuis. Na een muzikale start door een groep kinderen (The Tivoli Youth Guard), volgden de speeches door een wethouder en de president van de WFRS, de heer Kelvin Trimper. vervolgens werd bekendgemaakt welke rozen waren toegevoegd aan de Hall of Fame; voor oude rozen: *Rosa banksiae* 'Lutea' en voor moderne rozen: *R.* 'Knock Out' van William Radler USA.

William was zelf aanwezig, en mocht een prachtig schilderij van de roos in ontvangst nemen. Daarna volgde de doop van de conventieroos door Mogens en Pernille Olesen-Poulsen van

Valby Park

Poulsen Roses (prinses Mary was verhinderd) met de naam *R.* 'Fairytale'.

Dan is het tijd voor de pancakes, wat drinken, en de tocht naar Rosenborg Castle. Daar moesten we allereerst uit een vijftigtal rozen de mooiste en meest geurende uitzoeken. De rozen stonden helaas niet in de volle grond, maar in potten, maar het enthousiasme en de inzet waren er niet minder om. De winnaar zou de dag erna worden bekendgemaakt. Men had de mogelijkheid om het kasteel te bezoeken, maar ik gaf de voorkeur aan de rozentuin, zodat ik een paar foto's kon maken, en nog even van een afternoon tea kon genieten. Terug in het hotel was het haasten om op tijd bij de eerste van twee vergaderingen te zijn. Voor deze Conservation & Heritage meeting zat de zaal afgeladen vol. De huidige chair Yuki Mikanagi (Japan) zou gaan aftreden. Haar beoogde opvolgster, Mrs. Brigid Quest-Ritson (UK) was reeds aanwezig. Een aantal aanwezige landen melden welke projecten ze gestart waren of reeds afgemaakt hadden betreffende het behoud van oude rassen of de registratie van de rassen welke men in een land heeft kunnen vinden. Daarna volgde de classificatie en registratievergadering.

Daarin gaat het onder andere om de benaming van een rozenklasse zoals bijvoorbeeld 'bodembedekkers'. Voor wat betreft de registratie van rozen, werd gemeld dat er momen-

Doop conventieroos *R.* 'Fairytale' door Mogens en Pernille Olesen-Poulsen

R. 'Knock Out' van Bill Radler werd gekozen in de Hall of Fame, moderne rozen

Valby Park, doop *R.* 'Friendship Forever', ter ere van het 50-jarig jubileum van de W.F.R.S. Rechts de veredelaar *R.* Eskelund

Valby Park, optreden van een jeugdgroep met de sprookjes van H. C. Andersen

teel problemen zijn, waardoor de registratie vertraagd wordt. Bij de registratie wordt de door de veredelaar gekozen naam voor de roos vastgelegd in het register, waardoor de naam beschermd is en net als bij muziek er over een bepaalde periode rechten voor gevraagd kunnen worden.

Zaterdag 30 juni

In de ochtend zijn de lezingen van de noordse landen, die we overslaan, omdat er nog 3 dagen lezingen volgen en de dag lang zal zijn, met vergaderingen tot 10 uur 's avonds. Aan het einde van de ochtend waren we wel aanwezig bij de presentatie van de Heritage convention die in 2020 plaats zal vinden in Brussel. 's Middags was dan de officiële viering van 50 jaar WFRS in het Valby park, het grootste park van Kopenhagen. Na de lunch volgde een aantrekkelijk middagprogramma met allereerst de doop van een roos ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de WFRS. Dit is een gele roos van de veredelaar Rosa Eskelund, en hij werd gedoopt met de naam 'Friendship Forever' door de huidige president Kelvin Trimper en alle aanwezige oud-presidenten. Vervolgens werd de roos ter ere van het 25-jarig jubileum van de Deense Rozenvereniging gedoopt met de naam 'The Rosarians Rose' van Poulsen Roses. Hierna volgde een modeshow met creaties van gerecycled materiaal, vanzelfsprekend verfraaid met rozen en getoond door danse-

Valby park, doop R. 'The Rosarians rose', Olesen, ter ere van het 25-jarig jubileum van de Deense Rozenvereniging; in het midden hun president Inger Schierning

Paleis Fredensborg

ressen. Toen was er eindelijk tijd om het park op je gemak te verkennen. Er bloeiden nog voldoende rozen om mooie foto's te maken, die natuurlijk ook als achtergrond kunnen dienen voor die leuke kiek van vrienden. Het officiële deel werd afgesloten met een muzikale uitvoering van de

sprookjes van Hans Christian Andersen door een kinderkoor en een fantastische tenor. Bij terugkomst in het hotel konden alle deelnemers het WFRS Jubileum boek afhalen. Dit boek geeft een goed beeld van de oprichting, de beginjaren, en hoe de WFRS zich ontwikkeld heeft gedurende die vijftig jaren. Leuk om de foto's uit de beginjaren van de WFRS en om zoveel bekende gezichten te zien.

De zondag 1 juli werd overdag geheel ingenomen door een dagtrip.

We begonnen met een bezoek aan het koninklijk paleis Fredensborg, het zomerverblijf van de koningin. De meesten onder ons begaven zich eerst naar de rozentuin. Er waren oude rozen aangeplant, zoals een bourbonroos van Guillot R. 'Baron J.B. Gonella', maar ook moderne zoals R. Charlotte ('AUSpoly') van David Austin. Het bezoek werd afgesloten met wederom een rozendoop, de R. 'Prins Henrik', ter nagedachtenis aan Prins Hendrik die begin dit jaar is overleden. Hij heeft deze roos van Rosa Eskelund nog wel zelf kunnen uitkiezen.

De rozentuin bij paleis Fredensborg

Tuin 'Kornerupgaard' gelegen aan het Kornerup meer

Doorkijkje in de tuin 'Kornerupgaard'

Gerlev Parken; R. Boogie Woogie ('POUlyc006')

Voor de lunch had men voor een modern tuincentrum gekozen waar we in groepen een in Denemarken zeer geliefde hotdog mochten afhalen. Dat was bijzonder / anders, zo maak je van alles mee. We eindigden de dagtrip in Gerlev Parken, een in natuurlijke stijl aangelegd park, eigenlijk een arboretum, met veel rozen: een grote collectie Poulsen rozen, zoals R. Bright Cover ('POUItw003') en R. Boogie Woogie ('POUlyc006'), Valdemar Petersen rozen, en oude rozen zoals R. 'Blush Rambler'. Dit was echt genieten. We werden ontvangen door de 'Friends of the Garden' die de tuin onderhouden en tevens bij dit bezoek zorgden voor drinken en sandwiches. De avond werd weer ingenomen door twee vergaderingen, waarvan een gecombineerde vergadering van de rozenveredelaars en de internationale rozenkeuringen. Deze vergadering was voor mij belangrijk, waarover later meer.

Lezingen en tuinen

De volgende twee dagen stonden in het teken van lezingen in de ochtend en 's middags tuinen bezoeken. En de mooiste tuin, naar mijn mening, was een tuin zonder rozen. 'Excillion', een door Peter Wilbroe in Franse kasteelstijl aangepast huis met een waanzinnig mooie tuin. De door hemzelf ontworpen tuin in Renaissance / barokstijl heeft ook een oriëntaals gedeelte. Het was een zonnige dag en het licht was perfect om de kleuren en de vormen van de bomen en de planten op hun voordeligst te doen uitkomen. Maar de dag erna was het ook genieten in de tuin 'Kornerupgaard' van Bente Egelund. Deze tuin, met zicht op het Kornerup meer, heeft een grote collectie rozen van verschillende veredelaars (oud en modern), mooie kleurcombinaties met vaste planten en hoogteverschillen. Zo strak aangelegd als de tuin van Peter Wilbroe was, zo natuurlijk was deze. Er werden tijdens deze dagen ook nog een paar kleinere privé tuinen bezocht, maar ook een volkstui-

Gerlev Parken; R. Bright Cover ('POUItw003'), Poulsen

'Excillion' is gebouwd in de stijl van veel Franse kastelen

nen complex, en de Queen Louise's Rose Garden. Deze in de 19de eeuw aangelegde rozentuin was recentelijk gerestaureerd. Klein maar fijn.

Op de maandagavond vond 's avonds de Council meeting plaats. Hier werden de nieuwe bestuursleden en commissieleden

van de WFRS voorgesteld.

Uit Europa komen:

De nieuwe presidente Henrienne de Briey uit België.

De nieuwe vicevoorzitter voor West-Europa Mireille Steil uit Luxemburg. Nederland ligt in haar gebied, dus de Nederlandse Rozenvereniging valt wat betreft WFRS zaken onder haar bestuur.

De nieuwe voorzitter van de Breeders Club Jean-Luc Pasquier uit Zwitserland.

De nieuwe voorzitter van de commissie internationale rozenkeuringen ondergetekende, oftewel Marga Verwer.

De laatste dag hadden wij na de lezingen een middag vrij genomen. Helaas bleef er na de lunch met vrienden te weinig tijd over om de stad te bekijken, omdat het hotel op minstens een half uur lopen van het centrum lag. Bovendien was de avond gereserveerd voor het galadiner, waarvoor we ons in galatenuë moesten uitdossen. En hoe ouder je wordt, hoe meer tijd dit kost. Het werd een geslaagde avond, waarbij allerlei prijzen werden uitgedeeld aan de prijswinnaars van de genomineerde tuinen en boeken en mijn voorganger Markus Brunsing een mooie medaille van verdienste kreeg omgehangen. Hij had dan ook geweldig werk geleverd de afgelopen 6 jaar, door een nieuwe puntenregeling voor de keuringen vast te leggen. Het belangrijkste moment van de avond was de inwijding van de nieuwe presidente, het moment waarbij de ketting werd omgehangen. Een geslaagd einde van een drukke, maar interessante week.

Queen Louise's Rose garden

R. 'Prins Henrik', Eskelund, werd ook gedoopt in Fredensborg

Het park van 'Excillion'

Durar Roos

www.durar Roos.nl info@durar Roos.nl

Dé specialist in tuinrozen

Van mei tot oktober verkopen wij rozen in pot en tussen november en mei kale wortel.

Onze openingstijden zijn vrijdag en zaterdag van 09.00 tot 17.00 uur.

Kijk voor ons assortiment en online bestellen op onze website www.rozenrijk.nl

Dé plek waar rozenliefhebbers hun hart ophalen...

Kapelweg 2a 4861 CH Chaam
T. 0161 - 492277 of 06 - 38527699
info@rozenrijk.nl

Grootbloemige rozen - Trosrozen - Stamrozen - Botanische rozen - Oude rozen - Heesterrozen - Mini-rozen - Klimrozen

Producent en leverancier van NOACK Rozen voor de Benelux

“Een schot in de roos”

Rosa Mundo B.V. - Megelsum 17 - 5864 CT Meerlo (NL) - T. +31 478 69 13 66 - F. +31 478 69 17 01 - M. +31 6 51 25 95 44 - E. info@rosamundo.nl - W. www.rosamundo.nl

[ZR]

ROZENKWEKERIJ

ZEEUWSE ROZENTUIN KATS
5 HA LANDSCHAPSTUIN
di t/m za 10.00-17.00

Breng een bezoek aan onze tuinen, kwekerij en verkoop met meer dan 1000 soorten rozen en clematissen en geniet van koffie, lunch of een drankje op ons terras of in het restaurant. Jaarentree € 5,- p.p. Op onze site vindt u alle informatie over rondleidingen, cursussen, workshops en groepsarrangementen.

telefoon: 0113-600361

www.zeeuwserozentuin.nl

info@zeeuwserozentuin.nl

Rosa 'Peter Boyd'

Tekst en foto's: Marnix Bakker

Op 26 juni werd Rosa 'Peter Boyd' gedoopt op kwekerij Rosenposten van Knud Pedersen in Harlev, Denemarken. Deze doop was een evenement dat viel onder het programma van de pretour van de Internationale Rozenconventie in Denemarken.

Voordat de enorme bussen van de pretour het krakende grind van het erf van deze historische boerderij met zijn roodstenen bijgebouwen opreden, hadden mensen die op eigen gelegenheid waren gekomen nog de tijd om de enorme rozencollectie in de tuin van de familie Pedersen te bewonderen. Bezoekers werden hartelijk welkom geheten en uitgenodigd om er rustig rond te kijken. Het was uitzonderlijk warm die dag en wie had verwacht dat we het nog een hele zomer met die warmte zouden moeten gaan stellen? In de tuin bij Rosenposten viel mijn oog op prachtige wilde soorten, zoals de *Rosa persetosa*. Maar ook een moderne roos als Rosiga (R. 'MEIalbika') maakte indruk. Wat een mooie heester is dat, als die een bloemenzee laat zien.

Scots Roses

Een bont gezelschap stapte uit de reisbussen en omdat alle deelnemers van de pretour een pas met hun naam en nationaliteit op de borst droegen, was mooi te zien hoeveel landen en werelddelen er wel niet vertegenwoordigd waren hier op deze kwekerij in Harlev. De man waar R. 'Peter Boyd' naar vernoemd is, is het grootste deel van zijn leven actief geweest als palaeoecoloog, milieuarcheoloog en museumcurator. Peter Boyd is een autoriteit op het gebied van de wetenschappelijke publicaties over de *Rosa spinosissima*, de duinroos. Hij kwam de naar hem vernoemde roos die dag dopen. Peter Boyd sprak bevlogen over zijn onderwerp 'Scots Roses' en met de nodige humor relativeerde hij het gegeven dat hij gevraagd was om een herbloeiende roos te promoten, terwijl hij eigenlijk van

mening is dat er tegenwoordig veel te veel nadruk wordt gelegd op de eigenschap 'herbloei'. Maar hij erkende dat Knud Pedersen met R.

'Peter Boyd' een juweeltje neergezet had, dat voldoet aan de eisen waarvan Peter Boyd vindt dat een echte Scots Rose moet voldoen. Na de toespraken van Knud Pedersen en Peter Boyd en de doop van de roos, verdween het publiek richting de eetgelegenheid en bleef nog een enkeling geboeid staan luisteren naar het verhaal dat er vervolgens voor de camera's van de Deense televisie gehouden werd. Ik versta geen Deens, maar de humoristische toon en de non-verbale gebaren en lichaamshoudingen van de sprekers spraken boekdelen. Het Deens kent een karakteristieke zingende klank die in Nederland ook bij het Fries waar te nemen is.

Veld vol zaailingen

Onze meegebrachte mueslibollen met geitenkaas konden in de koeltas blijven, want we werden getraakteerd op een royaal spectrum aan belegde broodjes. Na de maaltijd werden geïnteresseerden uitgenodigd om met Knud Pedersen mee te gaan naar het rozenveld waar alle zaailingen stonden. Hoewel de meeste bezoekers er voor kozen om te gaan netwerken onder de aanwezigen, had ik deze privérondeleiding voor geen goud willen missen. Die mooie, éénmaalbloeiende, gele zaailing die hij me per abuis toegestuurd had, bleek op dit veld niet een uitzondering te zijn. De herbloeiende exemplaren verplant hij jaarlijks, zodat die steeds bij elkaar in de rij komen te staan, om ze beter met elkaar te kunnen vergelijken. In mijn stoutste dromen had ik niet verwacht om ooit zoveel verschillende, herbloeiende duinrozen te zullen zien. De allerbeste zaailingen worden vervolgens vermeerderd en in pot geteeld. En dan volgt er nog een laatste strenge selectie voordat een roos daadwerkelijk geïntroduceerd wordt. Onder de afvallers in pot heb ik heerlijk geurende rozen aangetroffen, die Pedersen afkeurde omdat hun bloemen bij slecht weer niet goed opengaan. De lat ligt heel hoog. Maar dat zegt wat over de kwaliteiten die blijkbaar R. 'Peter Boyd' wél heeft. Ik heb dan ook zonder aarzelen een exemplaar aangeschaft.

Peter Boyd en Knud Pedersen (rechts) met R. 'Peter Boyd'

R. 'Peter Boyd'

Doop R. 'Peter Boyd'

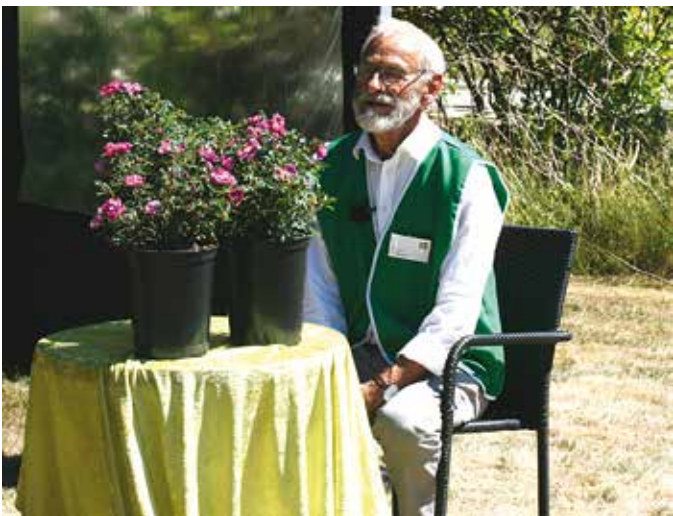

Peter Boyd: "Vind ik die roos nou mooi of niet"

Blaauw/grijs blad

In het bulletin van juli was het artikel 'Queen Mary, een Schotse puzzel' al een voorzetje op de doop van R. 'Peter Boyd'. In dat artikel schreef ik over de blauw/grijze tinten in het blad van een rozenlijn die terug te voeren is tot R. 'Stanwell Perpetual', die voor het eerst in 1834 is beschreven. Deze duinroos met herfstdamascener herbloe-eigenschappen is een ontdekte spontane zaailing, die voor een doorbraak heeft gezorgd in de herbloe van Europese rozen, zonder dat daar Chinese rozen voor gebruikt zijn. Omdat rozen waar wél Chinees bloed in zit veel groter en grover van bouw worden dan rozen waar dat

niet in zit, is dit voor Knud Pedersen een belangrijke bloedlijn geworden om te komen tot een herbloeiende roos met behoud van de verfijnde, oude 'Scots Roses'-eigenschappen. Een 'Scots Rose' is een nakomeling van de *Rosa spinosissima*, van het type zoals dat in West-Europa in het wild voorkomt, terwijl iedere roos uit Schotland een 'Schotse Roos' is, ongeacht zijn afstamming. R. 'Peter Boyd' is een goed herbloeiende roos met blauw/grijs blad en bloemen in de kleur van R. *spinosissima* 'William III' en heeft de uiterlijke kenmerken van een karakteristieke Scots Rose.

Knud Pedersen bekijkt zijn creatie

Deze roos heeft de strenge selectie niet doorstaan

De kwaliteitsrozen van Rozenkwekerij De Wilde zijn bij verschillende groen- en tuincentra in Nederland en België verkrijgbaar.

Het hoofdverkooppunt is gevestigd op Hoveniersweg 12, Zutphen. Openingstijden zijn van maandag t/m zaterdag van 09.00 tot 17.00 uur.

Alle verkooppunten met adressen en telefoonnummers kunt u opvragen bij ons informatie-nummer: 035-6916511 of kijk op onze website: www.dewilde.nl

DE ROZENSPECIALIST SINDS 1921

Het 58ste Internationale Rozenconours van Den Haag op 12 juli 2018

Tekst: Els de Krijger

Foto's: Michiel de Ruiter en Els de Krijger

Na de lunch in Madurodam en uitleg over de jurering ging het hele gezelschap in bussen naar het Westbroekpark om te keuren. De zon scheen; de rozen bloeiden uitbundig en dus had niemand reden om te zeuren. Dit jaar was er na de keuring geen excursie omdat dat altijd een soort 'haasje rep je' was. Men kon rustig in het park blijven of een terrasje pakken in Scheveningen. Voor de zekerheid had iedereen een tramkaartje gekregen om te voorkomen dat met name de buitenlandse gasten als 'zwartrijders' gearresteerd zouden worden. Vervolgens op naar Madurodam voor het diner en de prijsuitreiking, waarbij wederom Gregor Bak van achter de vleugel de sprekers en de prijswinnaars aankondigde/toezong, met aan het eind de gastzanger Erik Spek van Jan Spek Rozen.

En voor het tweede jaar op rij wordt een leiroos de Gouden Roos van Den Haag en dat is: R. 'Groeï & Bloei', Marco Braun, Nederland

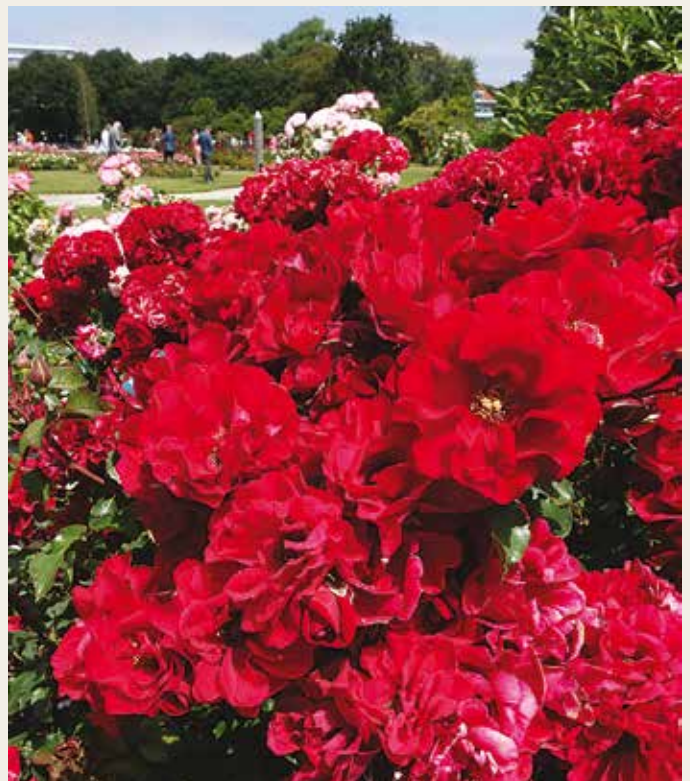
Een rijkbloeiende roos, met kleine halfgepulde witte bloemen en mooie gele meeldraden, glanzend blad en remonteert goed. Hoogte tot 2.5 m. (Zie omslag foto).

De publieksprijs: R. Roter Korsar ('KORromalu'), trosroos van Kordes

In de voorzomer mochten de bezoekers van het Westbroekpark hun favoriete roos kiezen en dit jaar werd het deze roos. Zelden heb ik zo'n bloemenzee gezien. Vlammeend rode bloemen en half glanzend donkergroen blad.

De geurprijs: R. Gräfin Diana ('KORdiagraf'), grootbloemige roos van Kordes

De geurcommissie van het Westbroekpark o.l.v. Monique Nuijten heeft deze sterk geurende en mooie roos uitgekozen voor de geurprijs. De bloemen zijn groot en roodviolet van kleur en het blad is groot en glanzend.

Publieksprijs: R. Roter Korsar ('KORromalu'), trosroos, Kordes D

Gouden Roos: R. 'Groeï & Bloei', leiroos, Marco Braun NL

Geurprijs: R. Gräfin Diana ('KORdiagraf'), grootbloemige roos, Kordes D

Afd. A, trosroos goud,
R. 'KO 07/2940-01', Kordes D

Afd. A, trosroos certificaat 1^e klasse,
R. 'KO 07/2102-01', Kordes D

Afd. A, trosroos certificaat 2^e klasse,
R. 'RT 11771', Tantau D

Afd. A, trosroos certificaat 2^e klasse,
R. 'KO 07/3175-01', Kordes D

Afd. A, heesterroos goud, R. 'r-09-0078-002',
Boot & De Ruiter NL

Afd. A, heesterroos certificaat 1^e klasse,
R. 'r-07-0155-003', Boot & De Ruiter NL

Afd. A, heesterroos certificaat 2^e klasse,
R. 'r-09-0122-011', Boot & De Ruiter NL

Afd. C, trosroos goud, R. Balou
('NOA20054'), Noack D

Afd. C, trosroos zilver, R. 'Mira Red',
Marco Braun NL

Uitslag keuringen afd. A

Deze rozen staan op het proefveld en zijn nog niet in de handel; de rozen worden op nummer gekeurd.

Trosrozen Goud R. 'KO 07/2940-01', Kordes, een halfgevulde rode bloem, met soms wat wit.

Trosrozen Certificaat 1^e klasse R. 'KO 07/2102-01', Kordes, een wit/ roze/violette 'vlinder'.

Trosrozen Certificaat 2^e klasse R. 'RT11771', Tantau, middelgrote roze-magenta bloemen.

Trosrozen Certificaat 2^e klasse R. 'KO 07/3175-01', Kordes, zacht gele bloem; binnenste bloemblaadjes zijn zacht abrikoos.

Grootbloemige rozen: geen certificaten uitgereikt.

Heesterrozen Goud R. 'r-09-0078-002', Boot & De Ruiter, zachtroze *rugosa* type bloem.

Heesterrozen Certificaat 1^e klasse R. 'r-07-0155-003', Boot & De Ruiter, mooi rood met prachtige meeldraden.

Heesterrozen Certificaat 2^e klasse R. 'r-09-0122-011', Boot & De Ruiter, bloemenzee; U mag zelf aan de hand van de foto de bloemetjes omschrijven.

Patio-rozen: geen certificaten uitgereikt.

Leirozen: geen certificaten uitgereikt.

Uitslag keuringen afd. B

Van de 55 rassen die, volgens de bepalingen van het reglement, gedurende de jaren 2016, 2017 en 2018 door de Vaste Keurings Commissie van het Westbroekpark werden beoordeeld, zijn er 10 onderscheiden met een certificaat van aanbeveling.

Uitslag keuringen afd. C

Trosrozen

Goud: R. Balou ('NOA 20054'), Noack. Kleine gevulde middelrode bloemen in grote trossen. Compacte groei.

Zilver: R. 'Mira Red', Braun. Bloemen rood met wit hart. Enkel tot half gevuld in trossen.

Brons: R. Sweet Honey ('KORmecaso'), Kordes. Bloemen lichtabrikoos, halfdubbel; bloeiend in kleine trossen. Glanzend groen blad.

Afd. C, trosroos brons, *R. Sweet Honey* ('KORmecaso'), Kordes D

Afd. C, grootbloemige roos goud, *R. Pride and Prejudice* ('HARwindows'), Harkness UK

Afd. C, heesterroos goud, *R. Kölner Flora* ('KORMahensi'), Kordes D

Grootbloemige rozen

Goud: *R. Pride and Prejudice* ('HARwindows'), Harkness. Mooie zacht abrikooskleurige bloemen. Hoogte ca. 90 cm.

Zilver: geen prijs uitgereikt.

Brons: *R. Gräfin Diana* ('KORdiagraf'), zie geurprijs.

Park/Heesterrozen

Goud: *R. Kölner Flora* ('KORMahensi'), Kordes. Gevulde roze bloemen met abrikoostinten.

Zilver: *R. Lambada* ('KORapfhecki'), Kordes. Abrikoosoranje dubbele bloemen. Hoogte ca. 1.50 m.

Brons: *R. Candela* ('RT08-273'), Tantau'. Gevulde zachtgele bloemen. Hoogte ca. 1.25 m.

Patiorozen

Geen goud, zilver of brons uitgereikt.

Leirozen

Goud: *R. Florentina* ('KORtrameilo'), Kordes. Grote middelrode gevulde bloemen; donkergroen blad. Hoogte 2-3 m. Matige herbloei.

Zilver: *R. Cupcake* ('MATcisa'), Matthews, Nieuw-Zeeland. Grote roze bloemen. 3-4 m.

Geen brons uitgereikt.

Conclusie

Het waren terecht winnaars. Grootbloemige rozen blijft een moeilijke categorie. En bij de patiorozen was het wederom, om met Ollie B. Bommel te spreken 'kommer en kwel'. Ook viel het ons op tijdens de VKC keuringen dat wij vaak tegen elkaar zeiden: "waar heb ik die roos eerder gezien; voegt helemaal niets toe aan het bestaande sortiment". Een aangename uitzondering hierop waren de drie prijzen in afd. A bij de Heesterrozen voor Boot & De Ruiter.

De Achterhof zag er beter uit na de renovatie in het voorjaar; dit najaar gaat de Middenhof op de schop. Tot slot, mijn complimenten voor de hele hoveniersploeg die begonnen in een ronduit koud voorjaar om te eindigen in een hittegolf.

Afd. C, heesterroos zilver, *R. Lambada* ('KORapfhecki'), Kordes D

Afd. C, heesterroos brons, *R. Candela* ('RT08-273'), Tantau D

Afd. C, leiroos goud, *R. Florentina* ('KORtrameilo'), Kordes D

Afd. C, leiroos zilver, *R. Cupcake* ('MATcisa'), Matthews Nieuw-Zeeland

Marco Braun met de Gouden Roos voor *R. 'Groei & Bloei'*

Roses Nouvelles de la Ville du Roeux

Tekst en Foto's: Monique Nuijten

Op 7 september 2018 vond in het Belgische Roeux het 55^e Internationale Rozenconcorso, het 'Royal Concours International de Roses Nouvelles de la Ville du Roeux' plaats en werd de roos 'George Lawrence Price' van Jaak van Gampelaere, een Belgische amateur kweker, gedoopt.

Internationale rozenkeuringen zijn altijd weer een feestje om mee te maken en sinds enkele jaren mag ik deel uitmaken van de internationale jury van de rozenkeuringen in het Belgische Roeux. Dit jaar vond daar het 55^e Royal Concours International de Roses Nouvelles de la Ville du Roeux plaats. Roeux is een kleine stad gelegen in de buurt van Charleroi, waar in het park van het kasteel van de Prinses van Croÿ-Roeux in 1962 werd begonnen met deze internationale wedstrijd. In 1980 is de collectie verplaatst naar de tuinen van het voormalige Saint-Jacques ziekenhuis aan de Faubourg de Binche, waar tot op heden de keuringen plaatsvinden.

De tuinen

Drie grote percelen met rozenstruiken, georganiseerd als een schaakbord, vormen het Jardin Concours International de Roses Nouvelles du Roeux. Het eerste perceel is voor de rozen die onderwerp zijn van de wedstrijd van het betreffende jaar, het tweede voor rozen die het volgende jaar worden geëvalueerd en het derde voor rozen die drie jaar lang worden gekweekt als klimrozen. Elk perceel bevat meer dan honderd nieuwe soorten die nog nooit op de markt zijn gebracht. De rozen hebben nog geen namen en van elke variëteit zijn drie of vijf rozen geplant.

Welkom van de internationale jury

Op de donderdagavond voorafgaand aan het concours is er voor de internationale jury een bijeenkomst in het Cultureel Centrum van Roeux, waar we al een glimp van het prachtige decor met gigantische bloemstukken kunnen opvangen. Voorafgaand aan het eten worden, onder luid applaus, vele van de gasten voorgesteld, afkomstig uit België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Monaco, Tsjechië, Zwitserland, Spanje, Ierland en Polen. Zaak daarbij is wel de Franse taal enigszins te beheersen! Maar boven al is het een gezellig samenzijn met vrienden en veel bier, met liefde beschikbaar gesteld door de burgemeester en eigenaar van de brouwerij in Roeux.

De feestelijk versierde entree naar de tuinen

Keuring en doop

Vrijdagochtend om 9.00 uur verzamelen de leden van de internationale jury, de vaste jury en de kwekers zich in de tuinen van het Saint-Jacques ziekenhuis voor een licht ontbijt, speeches en instructies, waarna we rond 10.00 uur starten met onze werkzaamheden. Dit jaar een pittige opdracht. In krap twee uur moeten we ruim 120 variëteiten beoordelen op gezondheid, algemeen beeld, bloem en geur en per onderdeel punten geven tussen 0 en 30 met een maximum te behalen puntentotaal van 100, waarbij het onderdeel geur een puntentelling tussen 0 en 10 kent. In eerdere jaren werd de internationale jury in twee groepen verdeeld met elk een gehalveerde lijst, waardoor ieder jurylid 'slechts' de helft van het aantal rozen hoefde te keuren.

Door de lange droge zomer was het een uitdaging voor zowel de rozen, als de kwekers en werd er door middel van een bijzonder fraai -in drie talen voorgedragen- gedicht aandacht en begrip gevraagd voor het feit dat wellicht niet alle rozen er nu op hun best bij zouden staan. De nacht voor het concours had het flink geregend en op de dag zelf was het de vraag of we het wel droog zouden houden. Gelukkig bleef het tijdens

Overzicht van een deel van de tuinen

Eén van de kunstwerken in de tuinen

Jurering van de rozen

De jury is enthousiast bezig

Bronzen sculptuur

Na gedane arbeid is het goed rusten

de keuringen bij een kort miezerig buitje en was het genieten om tussen de rozen in de fraaie tuin, aangevuld met prachtige beeldende kunst, aan het werk te zijn. Het onderdeel geur leverde daarbij vaak nog het meeste werk op, door steeds diep door de knieën te moeten gaan om de enkele roos die er bij sommige struiken nog maar aan zat te kunnen besnuffelen. Gelukkig was er bij een groot aantal daarvan wel geur te ontdekken, met enkele bijzondere uitschieters, zoals later bij de uitslagen ook zal blijken.

Na gedane arbeid was er ruim voldoende tijd om met elkaar onder het genot van een hapje en een drankje verder te praten of een keramiekexpositie te bezoeken.

Om 12.00 uur was ook de doop door de Prinses de Croÿ en een Canadese kolonel van de roos 'George Lawrence Price', een door Jaak van Gampelaere in 2011 gerealiseerde zaailing uit 'Rotilia' en 'Aspirin'. George Lawrence Price (1892-1918) was een Canadese soldaat die in de Eerste Wereldoorlog in het Belgische Ville-sur-Haine 2 minuten voor het staakt-het-vuren werd gedood en de aanwezigheid van de Canadese kolonel bij deze doop was dan ook bijzonder indrukwekkend.

Prijsuitreiking

Rond half 2 werden we terugverwacht in het schitterend aangeklede Cultureel Centrum, waar na afloop van een voortreffelijke lunch de prijsuitreiking plaatsvond. Dit is altijd een bijzonder feestelijk en formeel onderdeel van het concours,

waarbij de diverse hoogwaardigheidsbekleders, onder meer de president van het Concours, Emmanuel Delhove, burgemeester Benoît Friart en de comtesse Henrienne de Briey, de nieuwe voorzitter van de WFRS, vooraan staan en de prijzen uitreiken. Het leuke hierbij is altijd dat vrijwilligers met kleine vaasjes met daarin een takje van een winnende roos tussen de genodigden rondlopen en zo ons de gelegenheid te geven zo'n roos nog eens van dichtbij te bewonderen en de geur op te snuiven.

R. 'George Lawrence Price', J. van Gampelaere B

Van de 120 nieuwe variëteiten, ingediend door 32 kwekers uit 13 landen hebben er zo'n 27 een prijs gewonnen en enkele van deze winnaars zijn:

In de categorie Parkrozen is de Zilveren medaille en een geurprijs uitgereikt aan een roze roos met nummer 362-64 afkomstig van Raphael Roses uit Nieuw-Zeeland, vertegenwoordigd door de Nederlandse rozenkwekerij De Bierkreek. In de categorie klimrozen is een certificaat van verdienste uitgereikt aan de roos VISeu-

reya, een klimmende hulthemia hybride van Martin Vissers uit België.

In de categorie Floribunda is de Gouden medaille uitgereikt aan een rode roos met nummer MR-663 van Michèle Richardier uit Frankrijk en een Zilveren medaille aan de zachtgele roos met nummer KO 05/2188-02 van Kordes uit Duitsland. Daarnaast verdienen melding enkele andere certificaten van verdienste voor onder meer de soorten met nummers: FAIRY-VIRGO, een witte bodembedekker van Van de Pasch

Doop van de roos 'George Lawrence Price'

Speech door de Canadese kolonel

Het tonen van de prijswinnende rozen

Welkomstwoord voor de prijsuitreiking door Emmanuel Delhove

Winnaar van de geurprijs nr. 362-64 van Raphael Roses, Nieuw-Zeeland

Certificaat van verdienste voor de klimmen- de *Hulthemia persica* hybride R. 'VISEureye', Martin Vissers B

Certificaat van verdienste voor 'KO07/2102-01', trosroos, Kordes

(Nederland), KO 07/2102-01, een zachtroze trosroos van Kordes, KSX 341, een lichtroze trosroos van Shunsuke Takeuchi, Japan en Lake Como, een oranje trosroos van Rose Barni, Italië.

Al met al was het weer een bijzondere ervaring om in Le Roeulx deel te mogen uit- maken van de internationale jury. Twee dagen intensief contact met kwekers, telers en vrienden van Rozenverenigingen uit andere landen, allen wier ogen gaan sprankelen zodra je het over rozen hebt.

Ilonka, vrouw van de Hongaarse veredelaar Gergely Márk, overleden

door Ien Hempenius

In het *Rozenbulletin* 182 van januari 2018 vertelde ik u over de Hongaarse rozenveredelaar Gergely Márk, die eerst in ambtelijke dienst rozen veredelde, maar daar na zijn pensionering samen met zijn vrouw Ilonka nog tot op hoge leeftijd mee verder ging. Meer dan 600 rozen vonden zij na zorgvuldige selectie de moeite waard en probeerden zij te verkopen. Erg be- roemd zijn zij daar niet mee geworden en al helemaal niet rijk. Een groot deel van hun leven leefden zij onder het communistische regime, maar toen het IJzeren Gordijn werd opgehaald en er meer mogelijkheden kwamen, waren zij te oud en te arm om te investeren en mee te profiteren van de nieuwe samenleving. Een prijs voor zijn klimroos 'H. Elisabeth' in Rome gaf Márk enige erkenning buiten zijn landsgrenzen en maakte hem bij rozenliefhebbers in heel Europa enigszins bekend. In 2012 stierf hij op 89-jarige leeftijd. Een dierbare vriendin van het echtpaar had hem beloofd alles in het werk te zullen stellen om zijn rozen te behouden en ze te promoten. Deze Eva Schmidt heeft bereikt dat er in het Europarosarium in Sangerhausen en in verschillende andere Duitse rosaria rozen van Márk

Ilonka Márk

zijn geplant. Ze reist verder rozencongressen en -manifes- taties over de hele wereld af om de rozen van Márk bij onder de aandacht te brengen. In Acsád, vlak bij de grens met Oostenrijk, heeft Eva een verlaten stuk land kunnen kopen waar alle rozen van Márk heen zijn verhuisd. Om in deze nieuwe tuin de collectie van Márk en de rozen die hij heeft gecreëerd, te kunnen bewaren, zoekt zij niet alleen geld maar ook samenwerking met rozenverkopers. Mevrouw Ilonka Márk-Benedek, die door haar man 'Icuca' werd genoemd, was haar diep dankbaar. Zij heeft ons artikel van januari 2018 nog kunnen lezen en was er zeer door geroerd. Enkele weken na haar 92ste verjaardag is deze trouwe kameraad en collega van haar man op zondag 27 mei jl. overleden. Ik hoop dat een aantal van hun rozen zal blijven bestaan.

N.b.: Meer informatie over Márk's rozen kunt u vinden op www.mark-rosen.de en u kunt rozen van Márk bestellen op de Nederlandstalige website www.pharmarosa.nl/rozsa/6957.

foto: Eva Kigyóssi-Schmidt

Rosarium Vondelpark 1958 te Amsterdam vierde het 60-jarig jubileum

Tekst en foto's: Hans Homburg

In juli 2016 stond er een artikel over het Rosarium Vondelpark uit 1958 in het Rozenbulletin en in januari 2017 een stukje over de eerste aanleg van een rozententoonstelling Kleurenpracht II in 1936.

Op 1 juli 2018 werd het 60-jarig jubileum van de huidige rozentuin gevierd, want het is waardevol om een openbare rozentuin in het hart van het Vondelpark te hebben en te houden. Ooit een doelstelling en daadwerkelijke uitvoering van de Rozenvereniging NOS JUNGUNT ROSAE geweest, het stimuleren, meehelpen en meewerken aan de totstandkoming van openbare rosaria in Nederland en die traditie van ondersteuning op enigerlei wijze past ook bij de Nederlandse Rozenvereniging en dat doel is aardig omschreven in onze statuten artikel 2: "De vereniging stelt zich ten doel het op enigerlei wijze bevorderen van de liefde en de verzorging van het genus *Rosa*."

Op veel plaatsen in Nederland hebben de openbare rozentuinen het niet makkelijk door het wegvallen van gemeentelijke kennis, bestuurlijke aandacht of het ontbreken van vakbekwame tuinlieden of een goed onderhoudsplan dat ook wordt uitgevoerd. Gelukkig zijn er ook particuliere initiatieven, veelal met vrijwilligers die bestaande en nog aan te leggen rozentuinen willen ondersteunen in woord, daad en financieel.

Naast de klassieke tuinen achter de grachtenhuizen, openbare plantsoenen en particuliere tuinen waren er van oudsher twee bekende openbare rozentuinen in Amsterdam. In het Amstelpark en het Vondelpark. De rozentuin in het Amstelpark werd in 1972 aangelegd voor de internationale tuinbouwtentoonstelling, de Floriade 1972. Daar is nog wel wat van over, maar vooral de naam Rosarium van het restaurant herinnert nu aan

die glorieertijd. Met het Rosarium Vondelpark dat in 1936 werd geopend liep het storm in de beginjaren maar deze tuin bleef lange tijd in de schaduw bij gebrek aan publiciteit en bekendheid. Op 6 oktober 1953 werd de gemeente eigenaar van het Vondelpark en vanaf 1956 werd het hele park gerenoveerd en de oorspronkelijke rozentuin werd als laatste onderdeel totaal vernieuwd naar het ontwerp van tuinarchitect Egbert Mos en in 1958 geopend.

In relatie tot de vele reorganisaties in de gemeente Amsterdam verdween de kennis van rozen bij de onderhoudsafdelingen en de eens met liefde opgebouwde rozentuin in het Vondelpark werd beplant met tulpenbollen en hyacinten, zonnebloemen, blauwe druifjes en meer van die mooie planten en ook kruiden. Allemaal mooie planten maar op de verkeerde plek. In 2010 werden er nog enkele perken met rozen beplant bij de laatste renovatie van het park (1999-2009), maar 2 jaar later was het overwegend een tijdelijke tulpentuin met de helft rozen. Veel toeristen blij in het voorjaar, maar het was triest voor de mensen die zich in het verleden hadden ingespannen om hier een mooie rozentuin te presenteren.

Een rozentuin spreekt ook tot de verbeelding bij bezoekers uit binnen- en buitenland. Velen bezoeken de rozentuin en bij de bezoekers zijn ook kinderen die bijna vanzelfsprekend ook de geur van rozen onderzoeken. Leuk om dat te ervaren want dat is een herinnering die waardevol is. Probeer het uit met een paardenbloem, vergeet-me-nietje, koninginnenkruid, gewone

margriet, scherpe boterbloem en harig wilgenroosje en het verschil is haast niet te geloven, zo'n eerste waarneming van rozengeur en de relatie tot parfum.

In 2014 heeft de Stichting Hart voor het Vondelpark zich ingezet voor het herstel van het rosarium uit 1958 en met veel vrijwilligers zijn we na viereneenhalf jaar zover dat we weer van een mooi rosarium kunnen spreken met 63 zeshoekige rozenperken. De eerste rozententoonstelling in 1936 heette Kleurenpracht, en dat is het gelukkig weer geworden met een mooie collectie rozen.

Rozen met verwijzing naar de beginperiode uit de 20ste eeuw, maar het zijn veelal moderne doorbloeiende rozen die van oorsprong gewonnen zijn in Amerika, België, Canada, Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Japan en Nederland.

R. 'Cera' (RVS Melle)

foto Hans Homburg, 14 juli 2018

R. 'Diamant' (Kordes)

foto Hans Homburg, 14 juli 2018

Ieder jaar wordt het sortiment aangepast met zo'n drie nieuwe soorten afhankelijk van de vitaliteit of de ouderdom van de bestaande rozen. Dit najaar worden drie nieuwe soorten geplant: *Rosa* 'Gräfin Diana', 'Orangerie' en 'Hansestadt Rostock'. Naast de gecultiveerde rozen koesteren we ook een sortiment wilde rozen die in de randen groeien, een ontwerpconcept en voorwaarde uit 1936, voor de harmonie en zone tussen het landschappelijk park en de gecultiveerde rozen in deze showtuin.

Rozenmest NPK 7-5-12 + 4 MgO

Xardin Rozenmest is een organische meststof **speciaal** voor rozen en stimuleert daarbij het bodemleven. Hierdoor verbetert de structuur en komt er meer zuurstof in de bodem. Verder bevat rozenmest kali voor steviger blad en magnesium voor meer kleur. Voor het beste resultaat gebruiken in combinatie met Xardin Bodemactief. Met het gebruik van Xardin Rozenmest ontstaat een stevige, gedegen groeiende en rijk bloeiende roos. Dankzij de duurwerking van deze organische meststof hoeft u deze slechts 2 x per jaar te strooien. Tips? Zie www.tuinker.nl

Gebruiksaanwijzing:

Strooi 6 tot 8 kg per 100 m² in april/mei en in juli. **In potten:** 4 gram per 1 liter onbemeste potgrond.

Bodemactief®

Unieke bodemverbeteraar met **micro-organismen**. In de bodem komen van nature diverse organismen voor. Deze organismen houden de gezonde bodemstructuur in stand. Daarnaast beschermen ze wortels tegen bodemziekten. **BodemActief®** bestaat uit micro-organismen en tevens voedingsstoffen voor deze micro organismen o.a. bacteriën, schimmels, **Mycorrhizae** zeewier en gisten. De unieke samenstelling verrijkt het bodemleven waardoor de bodemstructuur en de beworteling verbeteren. Toe te passen bij aan- en verplant, bij slecht groeiende beplantingen en bij slecht drainerende bodem.

Gebruiksaanwijzing:

Strooi 10 kg per 100 m² bij aan- of verplant en bij slechte bodem.

De rozentuinen van Demen gebruiken de producten van Xardin

Xardin is verkrijgbaar bij:

www.tuinker.nl

Xardin is onderdeel van Innogreen BV | Beatrixhaven 25 | 4251 NK Werkendam (NL) | Tel. 0183-509796 | www.xardin.nl

Rozennamen

Aflevering 2

Vertaling: Kitty Karis Foto's: Els de Krijger

Eilike Vemmer, de Duitse rozenexpert, heeft een groot aantal namen van rozen verzameld in een boekje waaruit ik mag citeren. Een rubriek waarin rozennamen verklaard worden, wat de namen betekenen, naar wie de roos is genoemd enz. Ik hoop de lezer in ieder Rozenbulletin een aantal namen te geven.

Rosa 'Albertine'

Een wichurana klimroos van Barbier, Frankrijk 1922.

Deze sterke klimroos met stevige stekels verrast steeds weer met haar betoverende gevulde bloemen in een zachte koperkleurige zalmroze tint met roze knoppen en een heerlijke geur in de vroege zomer. De Franse kweker Barbier was een grote bewonderaar van Marcel Proust (1871 – 1922). Daarom noemde hij deze mooie roos naar Albertine Simonet, de heldin uit Marcel Proust's 'À la recherche du temps perdu'.

Naar haar heeft Barbier ook zijn dochter vernoemd, zodat met deze roos een literaire figuur en zijn eigen dochter worden geëerd.

Rosa 'Cardinal de Richelieu'

Deze bekende donkere Gallicar Roos heette eerst 'Roos van Sian' omdat ze van een Nederlander 'van Sian' afstammen zou. Sian komt van cyaanblauw, er is geen kweker die Sian heet. De roos komt uit België en is van Louis Parmentier die een rozentuin had met 12.000 rozen in 3.000 variëteiten waarvan 855 eigen kweek. In Frankrijk kwam 'Cardinal Richelieu' in 1840 via de Fransman Laffay in de handel. Armand Jean du Plessis, hertog van Richelieu, leefde van 1585 tot 1642 en was een beroemd staatsman onder koning Lodewijk XIII. In 1622 werd hij kardinaal en vanaf 1624 minister en voerde het koninklijk absolutisme tegen de adel voort. Hij versloeg in La Rochelle de Hugenoten, de Franse protestanten en kwam tussenbeide in de 30-jarige oorlog tegen de Habsburgers. Hij was de grondlegger van de Franse hegemonie in Europa en stichtte in 1635 de beroemde Académie Française en de Jardin des Plantes, de Parijse botanische tuin.

R. 'Albertine', wichurana rambler, Barbier 1922

R. 'Cardinal de Richelieu', gallica, Parmentier vóór 1847

Rosa 'Félicité' of 'Mme Hardy'

(Hardy, Frankrijk, 1831)

De 'Mme Hardy' is één van de mooiste Damascenerrozen met een heerlijke geur. In het midden van de helderwitte zeer gevulde bloem zien we altijd een klein groen oog. Félicité Hardy was de vrouw van de kweker Alexandre Hardy (een gerespecteerd bomenkenner), die van 1817 – 1859 hoofdteunman was in de Parijse Jardin du Luxembourg en in zijn vrije tijd amateur rozenkweker.

Rosa 'Oeillet Flamand'

een Gallicar Roos van Vibert, 1845, Frankrijk. Een roos met opgaande groei en relatief sterke takken, 1.50 m hoog. Het blad is middelgroen, de sterk geurende, platte bloemen zijn middelgroot, gevuld en zijn rood, roze en wit gestreept. Oeillet Flamand betekent Vlaamse anjer. Anjers waren de modebloemen halverwege de 19^e eeuw. Deze roos is mogelijk door Parmentier uit België gekweekt en door Vibert in de handel gebracht.

Rosa 'Sutter's Gold'

(Swim, USA, 1950) Wie herinnert zich niet de zoete, fruitige geur van deze goudgele theehybride? Jack Harkness zei: "Een van de char-

mantste rozen die ik ken".

De naam viert de goudvondst door de Zwitser Johann August Sutter in Sutter's Creek, Californië in 1850, voordat de goudkoorts uitbrak.

Sutter vond op zijn grond in 1848 goud maar heeft er zelf niet van kunnen profiteren omdat goudzoekers en rovers hem alles afpakten en omdat de zoektocht naar goud zijn grondstuk totaal verwoestte.

R. 'Mme. Hardy', damascener, Hardy 1831 foto: Ien Hempenius

R. 'Oeillet Flamand', gallica, Vibert 1845

R. 'Sutter's Gold', grootbloemige roos, Swim 1950

Wageningse onderzoekers ontrafelen geheimen van de roos

Gepubliceerd op 12 juni 2018

Wageningse onderzoekers zijn er samen met internationale collega-wetenschappers in geslaagd een kwalitatief hoogwaardig referentiegenoom voor de roos te produceren. Met behulp van dit referentiegenoom kunnen veredelaars veel sneller en preciezer screenen op gewenste variaties van deze wereldwijd populairste sierplant.

Veredelaars zijn voortdurend bezig met de ontwikkeling van nieuwe rozenrassen die zo goed mogelijk voldoen aan de wensen van de consument en die tegelijkertijd resistent zijn tegen ziekten. Dit laatste is ook belangrijk om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen. Wetenschappers van Wageningen University & Research hebben een zeer gedetailleerde genetische kaart van roos gemaakt en de sequenties geproduceerd op basis waarvan het genoom van roos is gereconstrueerd. Roos heeft ongeveer 44.000 genen. Met deze informatie als gereedschap kunnen veredelaars voor allerlei eigenschappen de onderliggende genen snel en nauwkeurig screenen op genetische variatie.

Grote stap voorwaarts

Volgens René Smulders van Wageningen University & Research is het nieuwe referentiegenoom een grote stap voorwaarts voor veredelaars. 'Met behulp van deze studie is het mogelijk om sneller nieuwe rozenvarianten te maken met veel bloemblaadjes en zonder doornen, wat bijdraagt aan de sierwaarde van rozen. We weten nu bij voorbeeld hoe een roos tussen 5 en wel meer dan 100 bloemblaadjes kan maken. De uitdaging is nu om het referentiegenoom ook te gebruiken om tegelijk andere eigenschappen die de consument wil, toe te voegen aan rozen. Denk aan geur, kleur en resistentie tegen ziekten als meeldauw en sterroetdauw.'

Internationale samenwerking

Het referentiegenoom is het resultaat van samenwerking tussen Wageningen University & Research; INRA, Agri-campus-Ouest en University of Angers (Frankrijk); Leibniz Universität Hannover (Duitsland), ILVO (België), Russian State Agrarian University (Rusland) en Osaka Institute of Technology (Japan). De resultaten werden op 11 juni gepubliceerd in *Nature Plants*. Volgens Smulders is dit de tweede studie naar het rozengeenoom die in één maand tijd is gepubliceerd. Eerder publiceerden Raymond et al. in *Nature Genetics* een rozengeenoom met veel aandacht voor de genetische basis van kleur en geur.

'De meerwaarde van onze studie is dat we relevante genetische informatie gevonden hebben over belangrijke eigenschappen van rozen voor consumenten, zoals doornvorming, het aantal bloemblaadjes en continue bloei. Daarnaast hebben we nu beter inzicht in de gelijkenis van het genoom van roos met dat van het meest verwante gewas, aardbei.'

Dr. René Smulders

Stel uw vraag over het nieuwe referentiegenoom aan onze expert:

dr. M.J.M. (René) Smulders

De perfecte roos komt steeds dichterbij

Publicatie:

A high-quality genome sequence of *Rosa chinensis* to elucidate ornamental traits.

In: *Nature Pl*

Franse rozen op de Krim

door Ien Hempenius

Een paar jaar geleden vertelde een rozenvriendin dat er in het werk van de Russische schrijver Anton Tsjechov (1860 – 1904) nogal eens sprake was van rozen. Hij zou zelf ook rozen gehad hebben op zijn landgoed bij Jalta waar hij de laatste jaren van zijn leven woonde. De kuststreek van de Krim aan de Zwarte zee kent een prettig mild klimaat dat volgens sommigen dat van de Riviëra nog overtreft. Wat voor rozen zou Tsjechov dan gehad hebben, vroeg zij zich af. In eerste instantie hielp het Internet ons niet en de kwestie belandde op een grote stapel. Onlangs stuitte ik echter bij François Joyaux in zijn boek *La Rose une passion française* op een hoofdstuk *Rozen op de Krim*. Joyaux beschrijft hoe Franse rozen enkele jaren na de val van Napoleon op de Krim terecht kwamen als gevolg van de vernietiging van de grootste Parijse rozenkwekerij door de zegevierende Russische troepen. Nog eens proberend op het Internet belandde ik vervolgens bij een artikel van Yuta Arbatskaja en Konstantyn Vikhlyayev over de rozen in de tuin van Tsjechov. Dat is zo'n 85 jaar later, maar het valt snel op dat er zich heel wat rozen met Franse namen en van Franse rozenkwekers in de tuin van Tsjechov bevonden. Hoe ging dat allemaal?

Hertog de Richelieu, gouverneur van De Krim

Het familiebedrijf van Descemet

Jacques-Louis Descemet, die in de periode van het latere keizerrijk van Napoleon (Premier Empire) heel veel nieuwe rozen wist te kweken, werd in Parijs geboren in 1761. Toen hij 17 was, stierf zijn vader en toen hij 24 was, overleed ook zijn moeder. Jacques-Louis behoorde tot de kwekers die voor de Franse Revolutie van 1789 naast hun diensten aan apothekers voornamelijk rijke en aristocratische klanten bedienden. Op landgoederen waren natuurlijk veel bomen en net als nu nog, behoorden rozenkwekers bij de boomkwekers. De gruwelen van de revolutie decimeerden het klantenbestand van Descemet en omdat hij zichzelf ook niet meer veilig voelde in de hoofdstad verplaatste hij zijn bedrijf naar St. Denis. Toen lag dat nog echt buiten Parijs, nu is het een voorstad. Enige tijd waren siertuinen en buitenplaatsen niet meer populair en teelden de nieuwe 'burgers' eerder aardappelen op hun grond dan bloemen. Al vrij snel na de Revolutie echter en vooral nadat Napoleon aan de macht was gekomen, vormde zich weer een nieuwe bovenlaag in de maatschappij. Niet alle edelen waren omge-

komen door de guillotine en sommigen kwamen terug van hun zelfgekozen verbanning. Een aantal speelde het klaar ook onder Napoleon weer een vooraanstaande positie te verwerven. Mooie tuinen en het verzamelen van planten en bomen werden weer mode. De botanische verzamelwoede van keizerin Joséphine en het vele geld dat ze hieraan uitgaf, schiepen zeer gunstige omstandigheden voor kwekers. Ook Descemet ging het voor de wind en in 1803 kon hij weer een catalogus uitbrengen. Daarin presenteerde hij o.a. zo'n 80 rozen, zowel wilde rozen als gekweekte variëteiten en het ging daarbij ongeveer om dezelfde rozen, ook qua aantal, als zijn vader aanbood in zijn catalogus van 1773. Jean-Pierre Vibert die na de val van Napoleon de rozen van Descemet zou overnemen, zou later schrijven dat vader en zoon Descemet allebei in hun dagen alle rozen in hun sortiment hadden die in Frankrijk te krijgen waren. Wilde rozen vormden een derde van de collectie van vader Descemet. De rest bestond grotendeels uit gallica-rozen en centifoliarozen, waarvan een deel uit De Nederlanden afkomstig was en naamloos was aangeschaft.

Het paleis met tuinen van graaf Woronsoff is nu een museum

R. 'Impératrice Joséphine', gallica, Descemet, vóór 1815

R. 'Belle Hélène', gallica, Descemet, vóór 1815

R. 'Chloris', alba, Descemet vóór 1815

Descemet gaat nieuwe rozen winnen

Voordat Napoleon zich eind 1804 tot keizer kroonde, had Descemet waarschijnlijk nog niet zelf nieuwe rozen gewonnen. Daarna werd dat anders en hij slaagde er in om in de tien jaar van het Premier Empire (Eerste Franse keizerrijk) meer dan 200 nieuwe, zelf gewonnen rozen in de handel te brengen. Geen van zijn collega's van die tijd heeft zoveel rozen gewonnen. Aangenomen wordt dat Descemet nog niet aan handmatige bestuiving deed, maar de nieuwe variëteiten verkreeg via het zaad van door hem geselecteerde, bij elkaar geplante rozen die door insecten bestoven werden. Hoewel Descemet als boomkweker bekend werd met zijn aanbod aan Noord-Amerikaanse bomen en heesters, bleek hij wat de rozen betreft in Europa te blijven. Opvallend is dat hij maar één eigen roos uitbracht die Chinees bloed bevatte. Hij noemde die R. 'Zulme', maar ze werd ook wel R. 'Bengale Descemet' genoemd. Het moet de eerste kruising met een Chinese roos in Frankrijk zijn geweest. Helaas is deze roos verloren gegaan.

Wonderlijk genoeg vond Joyaux geen enkel bewijs dat Descemet zelf aan het landgoed Malmaison van keizerin Joséphine leverde. En dat terwijl zij bekend was als een verwoed verzamelaarster van allerlei planten en in het bijzonder van rozen en steeds alle nieuwigheden wilde hebben. Mede door haar rozenpassie werden rozen geweldig populair en werd Frankrijk op het gebied van rozen toonaangevend in de 19e eeuw. Het is mogelijk dat rozen van Descemet via Dupont in de collectie van de keizerin kwamen. Over Dupont vertelt Joyaux dat hij een baan bij de posterijen had en daarnaast een rozenliefhebber was die fanatiek rozen verzamelde en verhandelde en ook rozen van anderen introduceerde. Hij was zelf geen winner van nieuwe rozen, maar had wel veel contacten met veredelaars en kwekers, zowel met beroepsmensen als met liefhebbers. Hij zou in 1809 een catalogus van de door hem aangeboden rozen hebben uitgebracht, maar in geen enkele openbare bibliotheek in Frankrijk is hiervan een exemplaar te vinden. Dupont kreeg een plaats in de Franse rozen geschiedenis omdat hij een gunsteling van keizerin Joséphine was. Via hem zouden er heel wat rozen in Malmaison terechtgekomen zijn. Rekeningen van hem aan Malmaison bevatten geldbedragen, waaruit te berekenen valt dat het om duizenden rozen moet zijn gegaan, maar helaas geen namen van rozen. Ook was het zo dat een goede vriend van Joséphine, de admiraal De Bougainville die het eiland van haar geboorte, Martinique, verdedigde tijdens de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog, een rol gespeeld

kan hebben. De Bougainville had zich op zijn oude dag teruggetrokken op een landgoed in de Brie, waar hij als tuinman Christophe Cochet had aangesteld. Deze Cochet had een passie voor rozen, net als zijn werkgever en zorgde er dankzij kassen voor dat deze de hele winter van bloeiende rozen kon genieten. De admiraal hielp zijn tuinman met het kopen van een kwekerij in de buurt. Een deel van diens verkoopcollectie bestond uit rozen van Descemet. Die kwekerij werd beroemd en zou nog meer dan 100 jaar na de dood van Christophe in 1819 bestaan. Het is heel wel mogelijk dat rozen van Descemet via deze route bij de keizerin terecht kwamen.

Hoe de val van Napoleon Franse rozen naar de Krim bracht

De Franse carrière van Descemet eindigde buitengewoon ongelukkig. Zijn kwekerij, die op dat moment een van de grootste rozen collecties van Frankrijk bevatte, werd in 1814 door de Russische troepen geplunderd en vernield. Zijn financiële omstandigheden waren dramatisch en hij slaagde er niet in om het bedrijf weer op te bouwen. Hij zou ook voor de vernielingen al financiële problemen hebben gekend en toen in 1815 een tweede plundering dreigde, deze keer van de Engelse troepen, verkocht hij zijn rozen en zijn bedrijf aan Jean-Pierre Vibert. Hoewel het toen augustus was, begon Vibert onmiddellijk met de verhuizing van de rozen naar zijn eigen kwekerij in Chennevières-sur-Marne dat wat verder van Parijs af lag en

Anton en Olga Tsjechov voor hun datsja in Jalta

De 'Belaya datsja' (witte cottage) op een oude ansichtkaart

Rosa banksiae lutea groeiend tegen de datsja

De 'Belaya datsja' is nu het Tjsechov museum

daardoor buiten het strijdtoneel bleef. Na de verbanning van Napoleon naar St. Helena en de terugkeer van het vroegere koningshuis de Bourbon kwamen nog meer aristocraten terug die aan de guillotine ontsnapt waren door naar het buitenland te vluchten. Een van hen was de hertog De Richelieu die onder Lodewijk XVIII (de Bourbonkoning die na de val van Napoleon op te troon kwam) minister van buitenlandse zaken werd. Hij was na de Franse Revolutie via allerlei omzwervingen in Russische krijgsdienst gegaan en kreeg voor de bewezen diensten de positie van gouverneur van De Krim. Hoewel hij in deze functie zeer werd gewaardeerd, ging De Richelieu na 1815 toch liever terug naar Frankrijk. Daar trof hij de berooide Descemet die bij de vroegere landgoedbezitters geliefd was om zijn botanische kennis en van wie velen bomen, heesters en rozen betrokken hadden. Op voorspraak van De Richelieu werd Descemet een functie als directeur van de botanische tuin in Odessa aangeboden en een hoogleraarschap botanie. In 1818 emigreerde Descemet naar de Krim. Steeds meer welgestelde mensen kochten daar een buitenhuis of landgoed om het heerlijke klimaat. Daarbij hoorden tuinen, dus bomen, heesters, rozen enz. Richelieu had tijdens zijn gouverneurschap een botanische tuin laten aanleggen in Nikita, bij Jalta en in Alopuka, ten zuiden van Jalta, lag een paleis met tuinen van graaf Worontsoff. (Dit paleis bestaat nog als museum). Deze graaf was het die als generaal der Russische troepen verantwoordelijk was geweest voor de vernieling van het bedrijf van Descemet in St. Denis. Waarschijnlijk speelde ook hij een rol in diens emigratie naar Odessa. In ieder geval wierp hij zich daar op als een soort beschermheer van Descemet die op de Krim al snel een geweldige naam verwierf om zijn kennis van bomen, planten en rozen. Worontsoff wilde alle nieuwe rozen uit Frankrijk hebben, maar liet de aankoop daarvan merkwaardig genoeg over aan de directeur van de botanische tuin in Nikita, N.A. von Hartwiss, die een Let was. Waarom dat zo ging, heeft Joyaux niet gevonden in de archieven. Wel is uit bewaard gebleven correspondentie op te maken dat er heel wat rozen die Descemet eerder in Frankrijk had gewonnen, naar het landgoed van Worontsoff zijn gegaan. Descemet kreeg de beschikking over een mooi bezit aan een lagune van de Zwarte Zee dat hij 'Louiseville' noemde, naar zijn vrouw. Daar ging hij privé opnieuw een rozencollectie opbouwen. Er is nauwkeurig bekend dat Descemet na 1818 in contact bleef met Jean-Pierre Vibert in Frankrijk. Al in 1819 noteert Vibert '... ik heb al meer dan 250 rozenvariëteiten en wilde rozen naar Odessa gestuurd ... en ik heb de opdracht om elk jaar alle nieuwigheden die ik kan krijgen daarheen te sturen'. Descemet had waarschijnlijk al snel veel van zijn zelf gewonnen rozen weer in bezit in Odessa. Na een paar jaar was zijn collectie volgens zeggen de grootste en mooiste van Odessa en omgeving en in het bloeiseizoen trok

de rozentuin veel bezoekers. De arts van Worontsoff, Andreevski, schrijft in 1836 dat hij '... op een dag speciaal naar Descemet in Louiseville is gegaan om de rozen te zien'. Het waren waarschijnlijk ook de rozen van Descemet die Poesjkin tijdens zijn verblijf in Odessa inspireerden tot zijn gedichten over rozen (1923-24). Poesjkin huurde een domein naast Louiseville en zijn zoon ging naar hetzelfde lyceum Richelieu als de zoon van Descemet.

Descemet en Vibert blijven in contact

Een belangrijke vraag bleef open voor Joyaux: heeft Descemet in Odessa ook nog nieuwe rozen gewonnen? In catalogi van de botanische tuinen in dat gebied vindt men alleen rozen van Descemet die hij al in Frankrijk had gewonnen en die al in de catalogus van Vibert van 1819 voorkwamen. Dankzij Vibert die gelukkig het fatsoen had om de rozen die hij in 1814-15 van Descemet overgenomen had, in zijn catalogi te vermelden als '... gewonnen door Descemet', weten we nu nog welke rozen Descemet in Frankrijk gewonnen heeft. Dit waren voor het merendeel gallicarozen, maar ook centifoliarozen, Damascenerrozen en Portlandrozen met hun afstammelingen. Mocht Descemet na 1818 in Odessa nieuwe rozen gewonnen hebben, dan zouden deze waarschijnlijk ook in de botanische tuin in Nikita terechtgekomen zijn. Joyaux heeft echter geen bewijs kunnen vinden dat Descemet na 1818 nog zelf nieuwe rozen heeft gewonnen. Het is wel zo dat in de latere catalogi van Vibert variëteiten voorkwamen die door hun naam naar de Krim verwijzen. Zo was er de roos 'La comtesse de Langeron', genoemd naar de vrouw van de eveneens Franse gouverneur

R. 'Fanny Bias', gallica, Descemet, vóór 1811; foto: Ien Hempenius, Sangerhausen

R. 'Clothilde Soupert', polyantha roos, Soupert & Notting 1888

R. 'Marie Pavié', polyantha roos, Alégatière 1880

van de Krim tijdens de eerste jaren dat Descemet daar woonde. Een andere heet R. 'Nikita' en ook was er een roos 'Odeska'. Het zou in theorie mogelijk zijn dat dit om rozen gaat die door Descemet na 1818 waren gewonnen en waarmee hij zijn dankbaarheid wilde tonen. Nogmaals, bewijzen hiervoor heeft Joyaux niet gevonden, maar omdat deze drie rozen niet voorkomen op de lijst van rozen die gewonnen zijn door Von Hartwiss van de botanische tuin in Nikita, is het ook niet uitgesloten. Het probleem is dat Vibert in zijn latere catalogi niet heeft aangegeven wie de winner was, maar deze rozen presenteerde als zijn eigen rozen.

Er bestaan nog zo'n 20 door Descemet in Frankrijk gewonnen rozen

We hebben gezien dat er na de Napoleontische tijd tot de dood van Descemet (1839) en Vibert (1866) in ieder geval levendige rozencontacten tussen de Krim en Frankrijk hebben bestaan. Ik heb bij Joyaux en ook elders helaas nog niet gevonden wat er van de tuin en de rozenverzameling van Descemet op de Krim geworden is. Van alle eigen rozen die Descemet - in Frankrijk dus - introduceerde, zijn er volgens Joyaux nog maar zo'n twintig over. Hij noemt er in zijn boek *Les Roses de l'Impératrice, la rosomanie au temps de Joséphine* zeventien. Het gaat daarbij om 13 gallicarozen of -kruisingen, te weten 'Adèle', 'Agathe Fatime', 'Agathe Nouvelle', 'Belle Biblis', 'Belle Flore', 'Belle Galathée', 'Belle Hélène', 'Belle pourpre violette', 'Impératrice Joséphine', 'La Gloire des Jardins', 'Le grand Sultan', 'Minerve' en 'Roi des pourpres'.

Verder een centifoliaroos 'Centfeuilles Descemet', een albaroos 'Chloris', een Portlandroos 'Jeune Henry' en een pimpinellifoliaroos 'La Grande Pimprenelle aux cent écus'. In Sangerhausen zag ik in 2013 ook nog R. 'Fanny Bias' die volgens het naambordje ook een gallicaroot is van Descemet van voor 1811.

R. 'Anton Tsjechov', grootbloemige roos, Meilland 2009

Rozen in de tuin van Tsjechov's buitenhuis

Van de tuin van Descemet in Odessa in de twintiger en dertiger jaren van de 19^e eeuw spring ik nu naar de tuin die de Russische schrijver Anton Tsjechov aan het eind van de 19^e eeuw had bij zijn datsja in Jalta. Een artikel van Yutta Arbatskaja en Konstantyn Vikhlyayev op het Internet laat zien dat Tsjechov rond de 70 rozenvariëteiten in zijn tuin had die hij eigenhandig gepland had. De auteurs tonen een lijst die samengesteld is uit de aantekeningen die Tsjechov zelf maakte en uit de brieven aan zijn vrouw. Naast de namen van de rozen bevat de lijst de groep waartoe de rozen behoren, de naam van de winner en het jaar van introductie. Meteen valt op dat de meeste rozen van Tsjechov van Franse winners zijn. Daarnaast zijn er enkele van de Luxemburgse Soupert & Notting, van de Britse Paul en van een mogelijk regionale kweker geschreven in cyrillische letters die ik niet kan lezen. Bij die Franse rozen zijn er geen van Descemet. De rozen minnende schrijver heeft grotendeels gekozen voor rozen die in zijn tijd modern waren. Duidelijk is daaraan te zien hoe enorm de rozenteelt zich in die 19^e eeuw heeft ontwikkeld: er staan maar liefst 33 theerozen op de lijst van 68 en verder enkele remontanthybriden, theehybriden, polyantharozen, een Bourbonroos, verschillende Noisetterozen en een paar rozen van Chinese afstamming. Een aantal is ook nu nog gewild bij liefhebbers van historische rozen. Enkele

voorbeelden zijn de polyantharozen 'Clothilde Soupert' en 'Marie Pavié', de theeroos 'Saffrano', de Noisetterozen 'Maréchal Niel' en 'Rêve d'Or' en de theehybride 'La France'. Het artikel geeft niet aan waar Tsjechov deze rozen heeft aangeschaft. Waren zij te krijgen op de Krim of heeft hij ze uit Frankrijk laten komen? Het laatste is zeker mogelijk gezien de culturele en botanische relaties die ondanks oorlogen en politieke strubbelingen tussen de Krim en Frankrijk bleven bestaan.

R. 'Maréchal Niel', Noisetteroos, Pradel vóór 1864

R. 'Vick's Caprice', remontanthybride, Vick 1891

R. 'Saffrano', theeroos, Beauregard 1839

Veel van de rozen die Tsjechov in zijn tuin plantte, kan men tegenwoordig nog vinden in Europese collecties en gespecialiseerde kwekerijen, maar niet meer op de Krim, zo stellen de auteurs: '... we do not have such museums of roses'. De tuin van Tsjechov is wel blijven bestaan, maar van de rozen die hij zelf plantte, is alleen de *Rosa banksiae* var. *lutea* er nog aanwezig. Naast deze gele rambler is een *Wisteria sinensis* geplant en in het zachte klimaat in Jalta bloeien deze tegelijk. Op de Krim is deze combinatie een klassieker en de auteurs stellen dat Tsjechov dit moois gezien zou kunnen hebben in Nikita of in andere tuinen aan de zuidkust. Ze vertellen ook dat in die tijd werd aangenomen dat de *Wisteria* stoffen afscheidt die tbc-bacillen te lijf gaan. Tsjechov leed aan tbc en overleed daar uiteindelijk ook aan, op 44-jarige leeftijd, ondanks de mooie *Wisteria* tegen het huis.

Moderne roos 'Anton Tsjechov' geïntroduceerd door Meilland

In 2009 introduceerde Meilland op een internationale tuinbouwtentoonstelling in Kiev een rozerode, grootbloemige, gevulde roos 'Anton Tsjechov' die heerlijk geurt en heel gezond moet zijn. Er waren dus ook toen nog rozencontacten tussen Oekraïne en Frankrijk.

U kunt de lijst van rozen in de tuin van Tsjechov in het artikel van Yutta Arbatskaja en Konstantyn Vikhlyayev bekijken op www.roses-crimea.com. Daar vindt u nog meer historisch interessante artikelen over rozen in die regio.

Het boek *La Rose, une passion française, histoire de la Rose en France 1778 – 1914* van François Joyaux, Editions Complexe 2001, ISBN 2-87027-871-3 is helaas alleen tweedehands soms nog te vinden.

Wel gewoon te koop is nog zijn boek *Les roses de l'Impératrice, La rosomanie au temps de Joséphine*. Editions Complexe, ISBN 2-8048-0041-5. Let op: de prijs kan verschillen per aanbieder.

Rozenbulletin

Periodieke uitgave van de Nederlandse Rozenvereniging en verschijnt 4 x per jaar

ISSN 1381-9933 KvK 40411460

Bestuur:

Voorzitter:

Dick (D.) Schenk
Tel. 0227 663236 / 06 53166684
dick.schenk@planet.nl

Vice-voorzitter:

vacature

Secretaris en ledenadministratie:

Kitty (C.H.M.) Karis, Tel. 0345502206 / 0653804428
secretaris@rozenvereniging.nl

Penningmeester:

Leny (H.P.) Franken-Nuijten
Tel. 06 81231845
penningmeester@rozenvereniging.nl

Bestuurslid:

Kees (C.) Mirande, Tel. 0637407376
corneliusmirande@gmail.com

Bestuurslid:

Hans Homburg, Tel. 0653266462
homburg.hans@planet.nl

Buitenlandse reizen:

Kees (C.) Mirande, Tel. 0637407376
corneliusmirande@gmail.com
Netty Verdouw, Tel. 015 2566568
nettyverdouw@live.nl

Excursiecommissie binnenland:

Rita Deenenkamp, Tel. 055 2002010
Koojsje van de Giessen, Tel. 0183 630354
Ria de Vrind, Tel. 0184 419260
Luuk Vlek, Tel. 070 3863573

Postadres ledenadministratie

Kerkstraat 6, 4115 RV Asch

Postadres financiële administratie

Gareelweg 1, 4622 RS Bergen op Zoom

Lidmaatschap: € 30,- per jaar
Buitenlandse leden: € 35,- per jaar
ING Bank: NL90 INGB 0001 3452 45
BIC (Swift-code) INGBNL2A t.n.v.
Nederlandse Rozenvereniging.

Opzeggen van het lidmaatschap kan alleen schriftelijk voor 1 december, waarna het per 1 januari daaropvolgend ingaat.

Webmaster:

Hans Homburg
webmaster@rozenvereniging.nl

PR-coördinatie:

Marga Verwer, Tel. 0164 613407
marga.verwer@ziggo.nl

Redactiecommissie Rozenbulletin:

Ien Hempenius Tel. 0343 562533
a.hempenius@inter.nl.net
Monique Nuijten Tel. 06 23358279
mon.nuijten@planet.nl
Marnix Bakker
janneke.marnix@home.nl
Gastredacteur: Roger Willeghems
roger@willeghems.be

Fotobewerking: Els de Krijger

elsdekrijger@hotmail.com

Eindredactie:

Kitty Karis Tel. 0653804428
eindredactie@rozenvereniging.nl

www.rozenvereniging.nl

Roos ter ere van het 50-jarig jubileum van de WFRS:
R. 'Friendship Forever', Eskelund DK

foto: Marga Verwer